

Saarde Sõnumid

Nr 6 (221) 21. juuni 2021

Hind 0.40 €

Vallavanema veerg

Juunikuu tegemised

Lõpuks on saabunud see igal aastal kaua oodatud aeg soojade ilmade, linnulaulust rõkkavate päevade ja valgete öödega. Kõik tundub ümber ringi helgem, inimesed naeratavad rohkem ja suur suvi on veel ees. On, mida oodata, sest lõpuks on leevenenud ka ühisele ajaveetmisele kehtinud piirangud, kuid ettevaatust ei tasuks sellest hoolimata veel täielikult unustada.

Nagu ikka, on juunis tähtsal kohal need noored, kes sel aastal lõpetavad ühe etapi oma haridusteel. Olgu selleks siis muusikakooli, põhikooli või gümnaasiumi lõpp, ühtmoodi oluline on see kõikidele lõpetajatele aga kindlasti ka nende peredele. Sel aastal lõpetas Surju Kooli üheksa õpilast, kellest üks kiituskirjaga. Kilingi-Nõmme Gümnaasiumis lõpetas põhikooli kokku 30 õpilast, kellest viis kiituskirjaga. Gümnaasiumi lõpetajaid oli aga kokku kolmeist ja neist kaks lõpetasid kuldmedaliga ning üks hõbemedaliga. Suured õnnitlused veelkord kõikidele lõpetajatele ja suur tänu peredele ning koolide personalile, kes koos lõpetajatega suure töö ära tegid, sest iga lõpetaja taga seisab alati tema tugimeeskond. Saarde vald on uhke teie kõikide üle!

Rõõm on kõiki Saarde valla lapsi, noori ja täiskasvanuid kutsuda Tihemetsa mänguväljakule paigaldatud uusi seadmeid avastama. Väiksematele kasutajatele on juurde lisandunud ronimislinnak ja suurematele rõõmu pakkuv kõispüramiid. Lisaks veel kolm erinevat välitrenaažööri. Toredat kasutamist ja hoiame üheskoos uusi seadmeid, et rõõmu jätkuks pikaks ajaks.

Peagi on ka Kilingi-Nõmme Kesklinna pargi mänguväljakule oodata uut linnakut. Kui huvi on suur ja oodata ei malda, siis on võimalik paigaldatavat seadet vaadata aadressil <http://www.moteh.ee/toode/mangulinna-praktik-0451>. Praegu tegeleb töövõtja seadme paigaldamiseks vajaliku dokumentatsiooni koostamise ja lubade taotlemisega, et juba peagi töödega alustada.

Lõppenud on hajaasustuse programmi raames laekunud taotluste hindamine. Sel aastal laekus vallavalitsusele rekordarv taotlusi, kokku 53. Komisjon rahuldab taotluste hindamise ja paikvaatluste tulemusel 24 taotlust.

Kilingi-Nõmmes toimuvad teetööd on jõudsalt edasi liikunud ja peaaegu valmis on saanud bussijaama, polikliiniku ja klubi platsid ning lisaks ka Piiri ja Kantsi tänavate katendid. Kõige häirivam tundub liiklejaile kindlasti Pärnu tänaval toimuv, kuid oluline on lõpptulemus ja selle nimel palume kõikidelt kannatlikkust. Tööde käigus uueneb lisaks Pärnu tänava katendile ka Viljandi poolne sissesõit, kus koostöös Transpordiametiga muudetakse ohutussaar ja uuendatakse katend. Eriliselt hea meel on selle üle, et tööde käigus on valmis saanud Õie tänavast Uue tänavani rajatud kõnnitee, mis võimaldab kõikidel soovijatel turvaliselt Kilingi-Nõmme - Allikukivi kergliiklusteele liikuda. Pärast katenditööd teostatakse veel teekatte märgistustööd ja taastatakse haljastus, kus vaja. Lisaks Kilingi-Nõmmes toimuvatele teetöödele toimuvad suuremad tööd sel aastal ka Rabametsa-Ilvese teel, kus 1,77 km pikkusele lõigule rajatakse mustkate.

järg lk 3 →

Kilingi-Nõmme Muusikakooli XXXII lend

2021. aasta 3. juunil said Pargi tänav 6 asuvas muusikakooli saalis pidulikult oma lõputunnistused Maarit Juhkamsoo ja Margaret Klettenberg. Nemad olid ainsad, kes oma muusikakooli õpingutes olid järjekindlad ja edukad oma lennu kaaslaste seast.

Maarit on oma klaveriõpetaja julgustusel ja juhendamisel esinenud tulemuslikult mitmetel klaverikonkurssidel. Tema klaveriõpetajaks oli Helina Tamm. Viimasel õppeaastal sai temast ka puhkpilliansambli liige klaverisaatjana.

Margaret on meie esimene plokklöödi eriala lõpetaja, õpetajaks Erika Tomson. Aktusel demonstreeris ta oma pillimängu oskusi nii sopran- kui ka altplökkflöödil, esitades lugusid vanamuusikast kaasaegsemateni.

Margaret Klettenberg

Maarit Juhkamsoo
Fotod: Kalju Sarapu

Kuna sel aastal oli lõpetajaid ainult kaks, oli nende eeliseks lõpuaktuse kontserdi osa täitmine erinevate paladega oma lõpueksami

kavast.

Õpetajad tänavad meie selle aasta lõpetajaid igati südamliku aktuse eest, kus neid esitasid oma tänusõnu

nii sõnas kui muusikas. Tüdrukud esitasid koos õpetajatele tänutäheks Liisi Koiksoni laulu „Sind vaid kiidan“. Maarit üksinda laulis ennast klaveril saates laulu „Palve“.

Maariti ja Margareti poolt muusikakoolile kingitud traditsiooniline pilt leiab omale kohale eelnevate lõpetajate pildigaleriis. Ja järgmisel õppeaastal kohtume me nendega juba lisa-aastal, kus nad jätkavad oma pillimängu õpet meie majas.

Muusikakooli kõikide õpilaste kontsert-aktus toimus sel aastal 9. juunil Suveaias, kus me lõpetasime õppeaasta äikesemürina ja välgu saatel. Kontsert oli seega eriline ja meelde jääv nagu kogu meie just lõppenud õppeaasta!

Külli Kelu
Kilingi-Nõmme
Muusikakooli direktor

Hüvasti lasteaed – kõige ilusam mänguaeg!

Surju Kooli lasteaia 1. lend. Foto: Viktoria Reiman

Lapsepõlv on tore ja kordumatu aeg – täis mängulusti, rõõmurõkkeid ning argimuredest prii. Tihti peale mõistame seda küll alles täiskasvanutena.

27. mail saatis Surju Kooli lasteaia Päevakoerte rühm kooliteele 12 tublit last: 6 tüdrukut ja 6 poissi. Sügisel alustavad kooliteed Selen, Noora,

Laura-Liisa, Sini, Kristiine, Anna, Michael, Jan, Karl-Oskar, Marten, Riho ja Otto William. Soovime kõigile lasteaia lõpetajatele tuult tiibadesse, palju avastamisrõõmu ja teadmishimu!

Me väga loodame, et lapsed võtavad lasteaia lahkudes kaasa palju häid emotsioone ja toredaid mälestusi ja jäävad lasteaia veedetud aega hea sõnaga meenutama. Nii palju põnevat on ju koos tehtud, koos pingutatud, koos rõõmustatud ja kurvastatud, matkatud ja uudes olukorras end proovile pandud. Aitäh teile armsad Päevakoerad! Tee, mida koos käisime oli tore ja värvikirev! Hoidke ikka üksteist, sest üheskoos on julgem uutele seiklustele vastu minna.

Aitäh lapsevanematele, et usaldasite oma kalleima vara meie mängumaale! Täname teid meeldiva koostöö, mõistmise ja toetamise eest!

Õpetajad Gerli Kuusekänd, Jane Ats ja Laura Seer

Kilingi-Nõmme lasteaia Krõll 42. lend

*Ühel kenal kevadpäeval
kasvasin ma suureks,
lasteaed jäi väikseks mulle,
lahkun nüüd ta juurest.
Võtan kaasa rõõmsa tuju,
sõbra soojad sõnad,
mälestused pallimängust,
õpetajad kenad.
Võtan kaasa mõttetera,
mis kord kasvab suureks,
sest et sellest väikesest terast,
saidki elu juured!*
autor: Maris Umboja

Sel aastal lõpetasid Kilingi-Nõmme lasteaia Lepatriinude rühma 21 lõpetajat. Kaunist kooliteed teile!

Kilingi-Nõmme lasteaia Krõll 21 lõpetajat

Saarde Vallavolikogus

19. mai 2021. a istungil

- Otsusega nr 22 valiti Saarde Vallavolikogu esimeheks Kadri-Aija Viik;
- otsusega nr 23 valiti Saarde Vallavolikogu aseesimeheks Erli Aasamets;
- otsusega nr 24 valiti Saarde vallavanemaks Külli Karu;
- otsusega nr 25 kinnitati Saarde vallavalitsuse liikmete arvuks kolm liiget ning vallavalitsuse tegevusvaldkonnad alljärgnevalt: vallavanem – üldjuhtimine, vallavalitsuse liige – Saarde piirkonna küsimused, vallavalitsuse liige – Surju piirkonna küsimused.
- otsusega nr 26 kinnitati Saarde vallavalitsuse liikmeteks vallavanem Külli Karu, haldusnõunik Martti Rooden ja maaspetsialist Andrus Lillemaa;
- otsusega nr 27 määrati Saarde vallavanema Külli Karu töötasuks 2500 eurot kuus ja otsustati maksta vallavalitsuse liikmetele Martti Roodenile ja Andrus Lillemaale vallavalitsuse liikmete ülesannete täitmisega seonduvalt igakuist tasu ja määrati tasu suuruseks 500 eurot kuus isiku kohta;
- otsusega nr 28 kinnitati Saarde Vallavalitsuse kasutuses oleva ametiauto SKODA KAROQ 984 DMB vastutavaks kasutajaks vallavanem Külli Karu.

Külliki Kiiver
vallasekretär

Saarde valla heakorra- ja kaunimate kodude konkurss 2021

Taaskord on käima lükatud Saarde valla heakorra- ja kaunimate kodude konkurss.

Kandidaatide esitamise tähtaeg vallakantsleile – allkirjastatult elektronkirjaga või paberkandjal – on 16. juuli 2021. a.

Konkurss toimub järgmistes kategooriates:

- eramud tiheasustuses;
- maakodud;
- kortermajad;
- sotsiaal-, äri- ja tootmisobjektid.

Hindamiskomisjon külastab konkursile esitatud kinnistuid kooskõlastatult omanikega ajavahemikul 19. juuli kuni 23. juuli 2021. a.

Lisainformatsioon on leitav valla kodulehelt.

Kaevetööd Tali-Jäärja teel

Seoses vee- ja kanalisatsioonitorustiku ehitustöödega toimuvad kaevetööd Tali-Jäärja teel ajavahemikul 07.06.2021 – 31.07.2021. Kaevetööde tsoonis eemaldatakse kõvakate (jääb kruuskate) Pihlaka tee (tupik/põik-tänav) lõigul kuni Männi teeni. Nimetatud teelõigul kehtib kiirspiirang 30 km/h. Avatuks jääb 1 sõidurada, mis on mak-

simaalselt 3 meetrit lai. Antud teelõigu läbimisel on sõduki määrdumise oht. Põllumajandustehnika ja muu rasketehnika liiklus on häiritud, soovitage kasutada alternatiivseid teid/marsruute. Teekate saab taastatud hiljemalt 27.08.2021. Töid teostab Osühing Sanbruno, projektijuht Janari Mändla, telefon 5690 0755.

Kilingi-Nõmme Loomakliinik on ajavahemikul 19. juuli kuni 9. august 2021. a suletud, oleme puhkusel.

Erakorraliste tervisehäda korral on võimalik abi saada 24/7 EMÜ Väikeloomakliinik (Tartu) tel. 7313 224 või Loomade Kiirabi kliinik (Tallinn) tel. 502 3191.

TALI LASTEAED
suveperioodil
23. juunist kuni 23. juulini 2021 suletud.

Saarde Vallavalitsuse istungitel

02. juunil 2021. a

- väljastati kasutusluba üksikelamu kasutusele võtmiseks asukohaga Jõeääre vkt 4, Rabaküla, Saarde vald;
- kinnitati ja väljastati projekteerimistingimused abihoone-sauna ja PVC halli projekteerimiseks aadressil Linnumetsa, Jäärja küla, Saarde vald;
- kinnitati ja väljastati projekteerimistingimused päikeseelektrijaama projekteerimiseks aadressil Töökoja, Tõlla küla, Saarde vald;
- tunnistati kehtetuks Saarde Vallavalitsuse 24. märtsi 2021. a korraldus nr 93 „Projekteerimistingimuste kinnitamine ja väljastamine“, mille alusel Elering AS-le väljastati projekteerimistingimused Kotka 110 kV alajaama ehitusprojekti koostamiseks aadressil Surju metskond 65, Jaamaküla, Saarde vald;
- tunnistati kehtetuks Saarde Vallavalitsuse 24. märtsi 2021. a korraldus nr 93 „Projekteerimistingimuste kinnitamine ja väljastamine“, mille alusel Elering AS-le väljastati projekteerimistingimused Kotka 110 kV alajaama õhuliinide ehitusprojekti koostamiseks aadressil Surju metskond 2, Jaamaküla, Saarde vald;
- väljastati ehitusluba Saarde vallas Kilingi-Nõmme linnas Kantsi tänava ümberehitamiseks;
- väljastati ehitusluba Saarde vallas Kilingi-Nõmme linnas Piiri tänava ümberehitamiseks;
- väljastati ehitusluba Saarde vallas Kilingi-Nõmme linnas Pärnu tänavale kõnnitee rajamiseks Öie tänava ja Uue tänava vahelisel lõigul;
- väljastati ehitusluba puurkaevu rajamiseks asukohaga Täckoja vkt 23, Rabaküla, Saarde vald;
- otsustati hajaasustuse programmi vahenditest toetuse saamiseks esitatud taotluste rahuldamine ja abikõlblike projektide rahastamine;
- otsustati hajaasustuse programmi taotluste rahuldamata jätmised;
- otsustati soodustused olmejäätmeveol;
- võeti vastu korraldused sotsiaalhoolekande küsimustes;
- kinnitati 2021. aasta perede toetuse väljamaksmine kogusummas 4150 eurot;
- kinnitati Riigihanke „Kilingi-Nõmme Tervise- ja Hoolduskeskuse hoone energiatõhususe parandamine“ (viitenumber 235530) tulemused;
- määrati elamu teenidamiseks vajaliku Valga mnt 28 katastriüksuse maakasutuse sihtotstarve ja maa maksustamishind;
- määrati munitsipaalomandisse antava katastriüksuse (Kivisilla, Tali küla) lähiaadress, pindala ja sihtotstarve;
- määrati munitsipaalomandisse antava katastriüksuse (Vanamõisa tee 17, Allikukivi küla) lähiaadress, pindala ja sihtotstarve;
- määrati Käära katastriüksuse jagamisel tekkivate katastriüksuste lähiaadressid, sihtotstarbed;
- Saarde valla terviseõukogu koosseisust arvati välja aseesimees Anu Eischmidt ja määrati aseesimeheks Saarde Vallavalitsuse sotsiaalnõunik Marina Raid;
- otsustati juunikuus juubelitoetuse väljamaksmine kogusummas 300 eurot;
- eraldati „Huvihariduse ja huvitegevuse tegevuste kavas 15.01.2021-31.12. 2021“ toodud taotlejatele teine osa toetustest;
- võeti vastu korraldus sotsiaalhoolekande küsimuses;
- otsustati läbi viia läbi Pärnu maakonnas Kilingi-Nõmme linnas asuva Pärnu tn 46 hoonestatud kinnistu läbirääkimistega enampakkumine kinnistu ostmiseks soovi avaldanud üürnike Matmar Toitlustuse OÜ ja TÜ Sinilind vahel alghinnaga 56 000 eurot järgmistel tingimustel: enampakkumine viiakse läbi Matmar Toitlustuse OÜ ja TÜ Sinilind vahel; enampakkumise liik on suuline enampakkumine; enampakkumise korraldaja on Saarde Vallavalitsus;

enampakkumine viiakse läbi haldusnõunik Martti Roodeni ja maaspetsialist Andrus Lillemaa poolt 22. juunil 2021. a kell 09:00 Saarde Vallavalitsuses aadressil Nõmme 22, Kilingi-Nõmme linn, Saarde vald, Pärnu maakond; tagatisraha on 10% alghinnast ehk 5600 eurot; osavõttu ei kehtestatud;

- otsustati teha muudatus Saarde Vallavalitsuse 13. juuli 2020. a korraldus nr 264 „Isikliku kasutusõiguse seadmine“;
- seati Pärnu maakonnas Saarde vallas Lodja külas Rinnaku-Münniku tee kinnistule tähtajatu sundvaldus Elektrilevi OÜ kasuks. Sundvalduse ala pindala on 144 m² vastavalt korraldusele lisatud asendiplaanile. Sundvaldus seatakse elektrimaakaabelliini paigaldamiseks ja talumiseks ning majandamiseks kaitsevööndi ulatuses.

09. juunil 2021. a

- võeti vastu korraldused sotsiaalhoolekande küsimustes;
- kinnitati üldharidusliku kooli lõpetaja toetuse maksmine;
- määrati Saarde vallas Ristikülas paikneva Nõmmearu kinnistuga liitmiseks sobiva 2411 m² suuruse erastatava katastriüksuse sihtotstarbeks maatulundusmaa 100% ja määrati lähiaadress;
- määrati Surtsi katastriüksuse jagamisel tekkivate katastriüksuste lähiaadressid, sihtotstarbed ja aadressid;
- määrati Saarde vallas Kilingi-Nõmme linnas asuva Järve tn 21 katastriüksuse jagamisel tekkivate katastriüksuste lähiaadressid, sihtotstarbed;
- Kilingi-Nõmme lasteaia Krõll hoolekogu koosseisust arvati välja Saarde Vallavalitsuse esindaja Annika Viibus ja kinnitati hoolekogu koosseisu Saarde Vallavalitsuse esindaja sotsiaalnõunik Marina Raid;

Külliki Kiiver
vallasekretär

Lindude gripi oht ei taha raugeda, levimas on uus linnugripitüvi

Kui tavaliselt lõpeb lindude gripi levik lindude pesitsusajaga, siis sellel aastal pole gripi levik pidurdunud. Tuvastatud on Eestis uus kõrge patogeensusega ja teistele loomadele ja lindudele edasikanduv linnugripitüvi H5N1. Endiselt tuvastatakse lindude grippi ka meie lähiriikides.

Euroopas, sh Eestis on levinud peamiselt kõrge patogeensusega lindude gripi viiruse tüved H5N8 ja H5N1. Viimast tüve tuvastati mais Matsalus kahel hukkunud merikotka pojalt ning eelmisel nädalal Pärnumaal, Läänemaal ja Ida-Virumaal hukununa leitud lindudel.

Kuna käes on lindude pesitsusaeg, siis erinevate liikide linnupoegadel, eriti just veelindude (pardid, haned, luigid) ja röövlindude (pist-

rikud, viud, kotkad) poegadele on suur risk nakatuda ja surra. Seetõttu tuleks võimalusel vältida laidude külastamist, et vähendada haiguse jõudmise riski kodulindudele.

Lindude gripi H5N1 viirusetüve on Hollandis tuvastatud kahel rebasel ja H5N8 viirusetüve hülgel Ühendkuningriigis ja Rootsis. Viiruse ülekandumine loomadele on kindlasti muretekitav, sest see näitab, et viirus muteerub ning levib ja kohaneb paremini. Amet asub uurima suruna leitud või kütitud rebasid lindude gripile, et saada ülevaade, kas ka Eestis viirus imetajale kandub.

Euroopas ei ole mitte ühestki inimese lindude gripi viirusesse nakatumisest teavitatud. Haiguste Ennetamise ja Tõrje Euroopa

Keskus (ECDC) on inimeste nakatumise riski lindude grippi Euroopas hinnanud väga väikeseks ja töö tõttu lindudega kokku puutuvate inimeste nakatumise riski väikeseks.

Kõrge patogeensusega lindude grippi saab kodulinnupidaja ennetada rakendades järgmisi bioturvalisuse meetmeid:

- väldi igasugust kokkupuudet metslindudega, vajadusel kaitstes oma linde metslindudega kokkupuute eest võrkude, katuste, kanga või muu asjakohase vahendiga;
- aseta lindude joogi- ja söödanõud siseruumi või varikatuse alla, mis takistab metslindude ligipääsu;
- pea parte ja hanesid teistest kodulindudest eraldi;
- ära lase kõrvalisi isikuid

oma lindude juurde;

- enne lindude juurde minemist ja nende toitmist, pese käed ning vaheta riided ja jalanõud;
 - juhul kui märkad lindudel ebatavalist suremust, munatoodangu, söömise ja joomise järsku langust, siis teavita sellest veterinaararsti;
 - välisriigist tohib linde ja haudemune tuua vaid veterinaarsertifikaadi alusel. Rohkem infot lindude gripi kohta leiab <https://pta.agri.ee/eestis-levib-lindude-gripp>.
- Täiendavate küsimuste korral pöörduge ameti esinduste loomatervise ametnike poole.**

Heidi Käär
Põllumajandus- ja Toiduamet

Rail Baltic Pärnu maakonnaplaneeringu teemaplaneeringu võimalike asukohavariantide aruande eelnõu avaliku väljapaneku teade

Rahandusministeerium teatab, et Pärnu maakonnaplaneeringu „Rail Baltic raudtee trassi koridori asukoha määramine” uuendamise võimalike asukohavariantide aruande eelnõu avalik väljapanek toimub 05.07.2021 - 09.08.2021. Materjalid tehakse kättesaadavaks Rahandusministeeriumi kodulehel ning paberkandjal omavalitsustes 5. juulil.

Rail Balticu raudtee trassi koridori Pärnu maakonnaplaneering algatati Vabariigi Valitsuse 12.04.2012. a korraldusega nr 173. Planeeringu koostamise eesmärgiks on Rail Baltic raudteeliini trassi koridori asukoha määramine, et luua ühendus Balti riikide ja Euroopa raudteevõrgu vahel. Samaaegselt koostati maakonnaplaneeringud ka Harju ja Rapla maakondades.

Riigikohtu 19.05.2020 otsusega kohtuasjas nr 3-18-529 tühistas kohus riigihalduse ministri 13.02.2018 käskkirjaga nr 1.1-4/40 „Pärnu maakonnaplaneeringu „Rail Baltic raudtee trassi koridori asukoha määramine“ kehtestamine“ kehtestatud maakonnaplaneeringu Rail Baltic raudtee trassilõikude 3A, 4A ja 4H osas ehk planeeringualal, mis paikneb Pärnu maakonnas Pärnu linna ning Saarde ja Häädemeeste valdade territooriumidel. Riigihalduse minister otsustas uuendada vastavas tühistatud trassilõikude piirkonnas vana planeerimismenetluse alates planeeringu eskiislahenduse ja KSH aruande eelnõu koostamisest.

Valminud on tühistatud trassilõigu osas täiendavate trassialternatiivide võrdlustulemuste aruande eelnõu. Võrdlustulemuste aruanne annab selgituse trassikoridori võrdlemise alustest, koondülevaate võrdlustulemustest võrdlusgruppide lõikes ning võrdlustulemuste alusel kujunenud soovitusel eelistatud trassikoridori kulgemise osas. Tegemist on maakonnaplaneeringu uuendamise esimese etapiga. Pärast koostööd avalikkuse ja ametiasutustega võrdlustulemuste osas ning nende täiendamist koostatakse planeeringulahendus eelistatud trassikoridorile. Paralleelselt planeeringu koostamisega viiakse läbi ka keskkonnamõju strateegiline hindamine.

Trassialternatiivide võrdlustulemuste aruande eelnõu materjalidega on võimalik tutvuda Rahandusministeeriumi veebilehel <https://www.rahandusministeerium.ee/et/ruumiline-planeerimine/maakonnaplaneeringud> ja paberkandjal avaliku väljapaneku toimumise ajal tööpäevadel:

- Häädemeeste Vallavalitsuses (Pargi tee 1, Uulu küla)
- Häädemeeste teenuskeskuses (Pärnu mnt 13, Häädemeeste alevik)
- Saarde Vallavalitsuses (Nõmme 22, Kilingi-Nõmme)
- Surju teeninduskeskuses (Valla, Surju küla)
- Pärnu Linnavalitsuses (Suur-Sepa 16, Pärnu)

Avalikul väljapanekul olevate materjalide tutvustamiseks korraldab Rahandusministeerium 8. juulil kell 16.00-18.00 Uulu Kultuuri- ja Spordikeskuses (Pargi tee 1, Uulu küla) arutelu, kus selgitatakse, mis on avalikul väljapanekul olevate dokumentide eesmärk, milline on nende koostamise protsess olnud seni ja mis saab edasi. Pärast esialgseid avalikke arutelusid on võimalik veel üles jäänud arvamused ja ettepanekud esitada Rahandusministeeriumile kirjalikult.

Trassialternatiivide võrdlustulemuste aruande eelnõu kohta saab ettepanekuid, vastuväiteid ja küsimusi esitada kuni 9. augustini 2021 (k.a.) aadressil Suur-Ameerika 1, Tallinn või e-posti teel: info@rahandusministeerium.ee.

Võrdlustulemuste aruande eelnõu avaliku väljapaneku järgsed avalikud arutelud, kus tutvustatakse ja arutatakse väljapaneku käigus laekunud ettepanekuid ja küsimusi, toimuvad:

- 7. septembril kell 17.00 – 20.00 Pärnu Keskraamatukogus (Akadeemia 3, Pärnu)
- 9. septembril kell 17.00 – 20.00 Kilingi-Nõmme klubis (Pärnu tn 73, Kilingi-Nõmme)
- 11. septembril kell 13.00 – 16.00 Uulu Kultuuri- ja Spordikeskuses (Pargi tee 1, Uulu küla)

Lisainfo: Siim Orav, riigi eriplaneeringute koostamise nõunik, tel: 611 3233, e-post: siim.orav@fin.ee

Euroopa Liidu COVID digitõendi saab luua patsiendiportaalis

Eestis on võetud kasutusele uued Euroopa Liidu standardile vastavad digitaalsed COVID tõendid ning lisaks immuniseerimise tõendile on Eesti inimestel võimalik luua endale patsiendiportaalis ka läbipõdemise ja negatiivse testi tõend. Võltsimiskindlad tõendid võimaldavad edaspidi Euroopa Liidus turvalisemalt liikuda. Euroopa Liidu digitaalsete COVID tõendite süsteem rakendub täismahus alates juulist.

Alates tänasest on võimalik luua endale patsiendiportaalis kolme uut tõendit enda vaktsineerituse, COVID-19 läbipõdemise või negatiivse koroonatesti tulemuse tõendamiseks.

„Enam kui pool miljonit Eesti elanikku on kas osaliselt või täielikult COVID-19 vastu vaktsineeritud ning see number kasvab iga nädalal mitmekümne tuhande inimese võrra. Lisaks on meie hulgas üle 100 000 COVID-19 haiguse läbipõdenud. Uued COVID tõendid võimaldavad lihtsamini ja turvalisemalt reisida ning Eestis kohapeal suurüritustel osaleda,” ütles tervise- ja tööminister Tanel Kiik.

„Eesti võtab tänasest

kasutusele Euroopa Liidu ülese terviklahenduse ehk kolm erinevat tõendit, mis kinnitavad COVID-19 vastu vaktsineeritust, negatiivse testi tulemust või läbipõdemist. Praeguseks on kõik need kolm tõendit kasutusel veel vaid üksikutes riikides. Riigid liituvad järk-järgult 1. juuliks,” selgitas TEHIKU direktor Katrin Reinhold.

Varem loodud siseriiklikud vaktsineerimistõendid kehtivad praegu edasi ning jäävad inimesele patsiendiportaali alles. Juunikuu jooksul luuakse neile lisaks ka Euroopa Liidu nõuetele vastav tõend.

„Kuna esimestel päevadel võib huvi tõendite loomise vastu olla suur, siis palume neid luua vajaduspõhiselt. Ennekõike on need mõeldud kasutamiseks piiriületusel,” lisas Katrin Reinhold.

EL digitaalne COVID tõend ei ole pass ega reisidokument ning tõendi olemasolu ei ole eeltingimuseks piiriületamisel, kuid võib sõltuvalt sihtriigis kehtivate nõuetest anda näiteks vabastuse eneseisolatsioonist. Reisimisel tuleb alati arvestada sihtriigis kehtivate nõuetega, lisainfo veebilehel: <https://reisitargalt>.

vm.ee/.

Valitsus kiitis eelmisel nädalal heaks ettevõtlus- ja infotehnoloogiaminister Andres Suti ettepanekud COVID tõendi siseriiklikuks kasutamiseks. „Digitõendi kasutamine annab ettevõtjatele suurema vabaduse oma tegevuste ja teenuste pakkumiseks suuremale hulgale inimestele ning tagab, et piirangute leevendamisega ei kaasneks uut nakatumislainet,” ütles minister Andres Sutt. „Kõigi osalejate nakkusohutuse tagamisel võib alates 14. juunist sisetingimustes korraldatavates tegevustes osaleda kuni 3000 ning välitingimustes kuni 9000 inimest ühe kalendripäeva kohta täiendava täituvuse piirmäärata.“

Nakkusohutuse tagamine tähendab, et sündmusel tohivad osaleda ainult need inimesed, kes on COVID-19 läbi põdenud, haiguse vastu täielikult vaktsineeritud, läbipõdenud ja saanud ühe doosi vaktsiini, kel on 72h jooksul tehtud negatiivne PCR-test või kes on sündmusel kohapeal teinud negatiivse antigeeni kiirtesti. Juhul, kui inimesel pole digitõendit või ta ei soovi seda kasutada, peab

korraldaja tagama kohapeal võimaluse teha antigeeni kiirtest.

Sarnaselt praegusele immuniseerimise tõendile on võimalik kõiki kolme tõendit endale ise luua patsiendiportaalis ja alla laadida. Tõendit saab kasutada nii nutiseadmes kui väljaprintiduna. TEHIK on tõendi kontrollimiseks loonud veebilehe <https://kontroll.digilugu.ee/>.

Eesti valitsuse korraldusega on vaktsineeritud inimestel Eesti riiki sisenedes või nakatunu lähikontaktseks osutamisel võimalik saada vabastus eneseisolatsioonist kohustusel ühe aasta jooksul alates vaktsiinikuuri läbimisest. COVID-19 haiguse läbipõdenute isolatsioonivabastus kehtib kuus kuud alates tervenemisest.

Tehniline lahendus valmis Tervise ja Heaolu Infosüsteemide Keskuse, Nortali, Industry62 ja Guardtime'i ning siseministeeriumi infotehnoloogia- ja arenduskeskuse koostöös.

Küsimused-vastused EL COVID digitõendite kohta: <https://kkk.kriis.ee/>

Eva Lehtla
Sotsiaalministeerium

Vallavanema veerg (algus lk 1)

Koostöös töövõtjaga käivad ettevalmistustööd polikliiniku energiatõhususe tõstmise töödega alustamiseks ja tõstuklifti paigaldamiseks. Praegu teletakse projekteerimisega, et juba juuli alguses kohapeal töödega alustada. Seoses sellega ootame kuni 27. juunini kõikidelt asjast huvitatutelt tagasisidet selle osas, millist värvilahendust polikliiniku uue välisfassaadi puhul kasutada. Selleks on valla koduleheküljel korraldatud hääletus, kus oleme välja pakkunud võimalikud värvilahendused ja kõigil soovijatel on võimalik anda oma hääل kõige rohkem meeldivale lahendusele.

Vaadates valla suvist sündmuste kalendrit, siis on tore tõdeda, et oodata on nii juba tuttavaid sündmusi kui ka uusi tulijaid. Kõikidel jalgpallist huvitatul on esmakordselt võimalik osaleda Kilingi-Nõmme Klubis jalgpalli ühisvaatamisel. Täpsemaid juhiseid palume jälgida Kilingi-Nõmme Klubi kodulehel ja Facebooki kontol. Soovitan kindlasti kõikidel osaleda ka Saarde valla piirkonnapäevadel, millest soovime kujundada toretraditsiooni. Ja loomulikult on piirkonnapäevade üheks osaks 9. kuni 11. juulini kestvad Kilingi-Nõmme linnapäevad, mille kavast iga huviline endale kindlasti meeelpärase tegevuse leiab.

Külli Karu
vallavanem

Saarde Vallavalitsus kuulutab välja avaliku konkursi VALLASEKRETÄRI ametikoha täitmiseks

Ametikoha põhieesmärk:

- Vallakantselai juhtimine ja asjaajamise korraldamine;
- vallavolikogu ja -valitsuse õigus- ja haldusaktide koostamine ning nende nõuetele vastavuse tagamine;
- vallavolikogu ja -valitsuse õigusaktide avaldamise korraldamine;
- vallavalitsuse poolt sõlmitavate lepingute, kokkulepete jt juriidilist jõudu omavate dokumentide kontrollimine ning vajadusel nende koostamine;
- valla esindamine kohtus;
- vallavalitsuse personalitöö korraldamine.

Nõuded kandidaadile

Haridustase:

- õigusallane kõrgharidus

Juhtimisõigus:

- B kategooria

Arvutioskus:

- spetsialisti tase

Muud nõuded:

- Kandidaat peab vastama kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 55 toodud vallasekretäriks esitatavatele nõuetele, avaliku teenistuse seaduse § 14 ja § 15 esitatud nõuetele;
- väga hea eesti keele oskus nii kõnes kui kirjas ning ühe võõrkeele oskus suhtlustasandil;
- kohaliku omavalitsuse valdkonna ja neid reguleerivate õigusaktide ning asjaajamiskorra tundmine;
- avaliku halduse organisatsiooni ja avalikku teenistust reguleerivate õigusaktide tundmine;
- otsustus- ja vastutusvõime, sh suutlikkus võtta iseseisvalt vastu otsuseid oma ametikoha pädevuse piires, oskus ette näha otsuste tagajärgi ja vastutada nende eest.

Tööaeg: täistööaeg

Töösuhete kestus: tähtajatu

Kandideerimise tähtaeg: 28.06.2021

Töö asukoht: Pärnumaa, Saarde vald, Kilingi-Nõmme, Nõmme tn 22, Saarde Vallavalitsus

Tööle asumine aeg: niipea kui võimalik

Lisainfo: kandideerimiseks esitada avaldus, CV, motivatsioonikirj, haridust tõendavate dokumentide koopiad ja muud dokumendid, mida kandidaat peab oluliseks. Dokumendid palume esitada hiljemalt 28. juuniks 2021.a Saarde Vallavalitsusele aadressil Nõmme 22, Kilingi-Nõmme, Saarde vald, Pärnumaa 86304 või e-posti aadressil info@saarde.ee.

Kontaktisik Külli Karu, vallavanem, telefon: +372 5551 9611, e-post: kylli.karu@saarde.ee

Lisainfo ja tingimused: Saarde Vallavalitsuse kodulehel

Pärnumaa Arenduskeskus alustas korteriühistute nõustamisega

Mai lõpust on korteriühistutel võimalik küsida Pärnumaa Arenduskeskusest tasuta nõu KredExi toetuste, laenude ja käenduste kohta. Konsultatsiooni käigus saab teavet ühistule sobivate teenuste tingimuste, vajalike dokumentide ja ajakava kohta, samuti aitab arenduskeskuse konsultant vajadusel taotlusi täita ja esitada.

„Viimastel aastatel on ühistute vajadused ja ka võimalused korterelamute renoveerimiseks oluliselt kasvanud. Pärnumaal on viiel aastal toetust saanud paarkümmend korterelamut, kuid huvi nii seniste kui uute teenuste kasutamiseks on kordades suurem,“ lausus KredExi eluaseme- ja energiatõhususe osakonna juhi Triin Reinsalu.

Pärnumaa Arenduskeskuse juhatuse liikme Erik Reinholdi sõnul kinnitab ka klientide tagasiside ja senine kogemus, et vajadus nõu ja abi järele on olemas. „Oleme koostöös KredExiga hinnanud, et kokku vajab Pärnumaal lähikümnenditel kordategemist veel üle tuhande hoone, seega vajadus lisa-

teabe, materjalide ja taotlemise nõustamise järele on kasvav. Meil on pikaegne kogemus ettevõt lusmeetmete nõustamisel ning tunneme ka piirkonna probleeme ja võimalusi, mis on suureks eeliseks teadlikuse kasvatamiseks ühistute seas,“ lisas arenduskeskuse juht.

KredEx pakub korteriühistutele erinevaid teenu- seid – renoveerimislaenu, käendust ja rekonstrueerimistoetust. Arenduskeskusest saab küsida konsultatsiooni nii teenuste tingimuste ja sobivuse kohta, taotluste nõuete, ajakava ja vajalike tähtaegade kohta. Vajadusel pakuvad konsultandid abi ka taotluse täitmisel ja esitamisel ning vajalike dokumentide kokkupanekul.

Konsultatsiooni kasutamiseks tuleb korteriühistul ühendust võtta Pärnumaa Arenduskeskusega, kontaktid on kättesaadavad www.parnumaa.ee/parnumaaarenduskeskus/meeskond.

Riina Nõupuu
Turundusjuht
MTÜ Maakondlikud
Arenduskeskused

Liivamäe lahingu teemaline videokonkurss Saarde ja Häädemeeste valla õpilastele

1941. aasta suvesõjast möödub tänavu 80 aastat. 4. juulil 1941 peeti Kilingi-Nõmmes Liivamäel lahing peale tunginud Pärnu hävituspataljoni ja Kilingi-Nõmme omakaitse vahel, mis lõppes meie metsavendade võiduga ja ründajate tagasilöömisega.

Selle tähistamiseks kuulutab Kaitseliidu Pärnumaa maleva Kikepera malevkond välja koduajaloo lühifilmi konkursi. Konkursi eesmärk on ajaloo uurimine ja noortes ajaloo huvi tekitamine.

Konkursil võivad osaleda põhikoolide ja gümnaasiumide õpilased. Lühifilmi võib teha üks või meeskonnaga.

Lühifilmi teema tuleb valida kahe järgneva seast:

1. Liivamäe lahing
2. 1941. suvesõda minu kodukandis Saarde või Häädemeeste vallas.

Film peab edasi andma infot nimetatud sündmuste kohta.

Film peab olema autorite endi looming. Kellegi teise loomingi kasutamisel peab lähtuma heast tavast ja arvesse võtma autoriõigusi.

Filmis võib kasutada lavastust, animatsiooni, graafikat või muid tehnikaid.

Filmi pikkus on 3 minutit.

Film peab olema üles võetud horisontaalpaigutusega (landscape).

Video peab olema üldtuntud videovormingus, et konkursi korraldajad videot vaadata saaksid.

Osalemiseks tuleb laadida video üles mõnele andme jagamisplatvormile, näiteks Youtube, Google Drive'i või Dropboxi ning saata video link, pealkiri ning meeskonnaliikmete nimed, nende kool ja klass aadressile arvi.laasme@gmail.com, märkides e-kirja teemaks „Video-konkurss“.

Video saatmise tähtaeg on 1. juuli 2021.

Parimad videod avaldatakse Kaitseliidu Pärnumaa maleva sotsiaalmeediakanalites. Videode autorid saavad Kaitseliidu poolt meened ning tublimatele on üllatusauhinnad.

Lisainfo:

Arvi Laasme
56977376
liivamagi80@gmail.com

Saarde valla tuulepargi ja selle rajamiseks vajaliku taristu eriplaneeringu lähteseisukohtade ja keskkonnamõju strateegilise hindamise väljatöötamise kavatsuse avalik väljapanek

Saarde Vallavalitsus annab PlanS § 100 lg 5 alusel teada, et **alates 06.07.2021 kuni 06.09.2021 on avalikul väljapanekul** Saarde valla tuulepargi ja selle toimimiseks vajaliku taristu eriplaneeringu lähteseisukohtade ja keskkonnamõju strateegilise hindamise väljatöötamise kavatsus.

Saarde valla eriplaneering ja selle keskkonnamõju strateegiline hindamine tuulepargi ja selle taristu kavandamiseks algatati Saarde Vallavolikogu 17.03.2020 otsusega nr 11. Eriplaneering koostatakse kooskõlas koostatava Saarde valla üldplaneeringuga.

Enefit Green AS ja Met-

samaahalduse AS ehk huvitatud isikud soovivad rajada Saarde valda kuni 13 tuulikust koosneva tuulepargi, mille võimsus on ligikaudu 78 MW. Planeeringuala suurus on ca 123 ruutkilomeetrit. Käesoleva eriplaneeringu etapi eesmärgiks on määrata lähteülesanne, mille põhjal edaspidi uurida, kas nimetatud suurusega tuulepargi ja selle toimimiseks vajaliku taristu rajamiseks leidub sobiv asukoht Saarde vallas Jaamaküla, Lähkma, Saunametsa, Sigaste, Surju, Kalda, Ristiküla, Köveri ja Lodja külade vahelisel alal. Sobiva asukoha leidmisel koostatakse järgnevas etapis tuulepargile ehitusõi-

guse määramiseks detailne lahendus.

Avalik väljapanek toimub ja planeeringu dokumentidega on võimalik tutvuda Saarde vallavalitsuses (Nõmme 22, Kilingi-Nõmme) ja Saarde vallavalitsuse Surju teeninduspunktis (Valla, Surju küla). Avaliku väljapaneku ajal on eriplaneeringu materjalid kättesaadavad ka eriplaneeringu kodulehel <https://siirakutuulepark.ee/materjalid/>. Avaliku väljapaneku jooksul on igal isikul õigus avaldada kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu asukoha eelvaliku lähteseisukohtade ja keskkonnamõju strateegilise

hindamise väljatöötamise kavatsuse kohta arvamust (PlanS § 100 lg 2). Arvamusi oodatakse aadressil: Saarde Vallavalitsus, Nõmme 22, Kilingi-Nõmme, Saarde vald, postiindeks: 86304 või meiliaadressidel: info@saarde.ee või siirakutuulepark@energia.ee. Avalikule väljapanekule järgneva avaliku arutelu toimumisaja ja asukoha kohta antakse teada 14 päeva ette eraldi teavitusega.

Saarde Vallavalitsus
Nõmme tn 22, Kilingi-Nõmme, Saarde, Pärnumaa
Telefon: 4490135
E-post: info@saarde.ee

Saarde valla tuulepargi eriplaneeringu tutvustus

Enefit Green ja Metsamaahalduse AS soovivad rajada Saarde valda kuni 13 elektrituulikust koosnevat tuuleparki, mille võimsus on ligikaudu 78 MW.

Taotluse alusel algatas Saarde valla volikogu 2020. aastal eriplaneeringu, et selgitada välja, kas, kuhu ja millistel tingimustel on tuulepargi arendamine Kilingi-Nõmmest loode suunas võimalik. Eriplaneering loob võimaluse leida asukoht tuulepargile kui olulise ruumilise mõjuga ehitistele. Eriplaneeringu protsessi käigus hinnatakse mõjusid nii inim- kui looduskeskkonnale. Sealjuures on oluline koostöö kogukonna, kohaliku omavalitsuse ja huvitatud isikute vahel. **Oluline on rõhutada, et eriplaneeringu algatamine ei tähenda seda, et otsus tuulepargi ehitamiseks on juba tehtud.**

Eriplaneeringu protsessis osalevad arendajana Eesti Energiale kuuluv taastuvenergia tootja Enefit Green ja Vestman Gruppi kuuluv Metsamaahalduse AS. Eriplaneeringu läbiviija on Saarde Vallavalitsus ja planeeringu teostaja Hendrikson & Ko.

Miks Saarde?

Tuulepargi rajamist kavandades tuleb hinnata nii tuule potentsiaali, maastiku iseloomu, ala suurust, elektrivõrguga liitumise võimalusi, inimasustuse tihedust ja paiknemist ning kogukonna huvi. Saarde vallas on kõik need tingimused väga soodsad. Esialgne analüüs näitas, et sobivaimad alad kuni 13 elektrituuliku rajamiseks võiksid olla Ristiküla ja Kalda külast kirde

suunas ning Sigaste külast põhja suunas.

Mida võidavad kohalikud?

Tuulepark tooks kohalikele nii otsest kui kaudset kasu. Näiteks töötab majandus- ja kommunikatsiooniministeerium hetkel välja tuulepargi kohaliku kasu mudelit, millega makstakse vallale ja tuulepargi lähipiirkonda jäävatele majapidamistele iga toodetud megavatt-tunni pealt rahalist toetust. Lisaks otsesele kasule muudab tuulepargi rajamine Saarde valla ettevõtluskeskkonda atraktiivsemaks, kuna ümberkaudsetel ettevõtetel tekib võimalus saada võrgutasuta rohelist elektrit. Tuulepargi ja ümbritseva taristu ehitamine ja hooldamine võib luua uusi töökohti.

Miks just eriplaneering?

Tuulepark on seaduse kohaselt olulise ruumilise mõjuga ehitis, millele saab asukoha leida kas linna/ valla üldplaneeringus või koostades kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu. Üldplaneering on pigem suurt visiooni ja kaugemat tulevikuperspektiivi kirjeldav, samas kui eriplaneering on täpsem ja lähiaastate konkreetsed arendustegevuse aluseks olev dokument. Kuigi tuulearenduste teemat kajastatakse üldistatult ka üldplaneeringus, otsustas vald siiski eriplaneeringu kasuks, et saada juba varajases planeerimise faasis võimalikult palju tuuleparkide arendamisega seotud vastuseid ja panna paika metoodika, mille alusel edaspidi tuuleparke üldplaneeringu alusel kavandada.

Kohaliku omavalitsuse

eriplaneering jaotub kahte etappi. Esimeses etapis ehk asukoha eelvalikus kaalutakse ja võrreldakse tuulepargi jaoks võimalikke asukohti planeeringuala piires, et leida neist kõige sobivam. Teises etapis ehk detailse lahenduse koostamises töötatakse välja juba konkreetsem ja detailsem lahendus, sealhulgas tuulikute arv, kõrgus ja nende paiknemine.

Paralleelselt eriplaneeringuga viiakse läbi keskkonnamõju strateegiline hindamine ehk KSH. Selle käigus analüüsitakse erinevaid võimalikke mõjusid, näiteks käib siia alla müra modelleerimine, tuulepargi nähtavuse analüüs ja linnustiku uuring.

Kuhu oleme jõudnud?

Eriplaneeringu koostamine esimese etapi alguses, milles töötatakse välja planeeringu ja keskkonnamõju hindamise lähteseisukohad, mh selgitatakse välja ka see, kuhu on tuulikute püstitamine välistatud. Samuti selgitatakse välja esialgsed olulised keskkonnamõjud ja lepitakse kokku nende mõjude hindamise metoodika.

Planeeringu lähteseisukohad ja mõjude hindamise väljatöötamise kavatsus on avalikul väljapanekul alates 6. juulist kuni 6. septembrini. Sellel perioodil saavad kõik huvilised olukorraga tutvuda ja küsimusi esitada. Esimene etapp, mis lõpeb tuulepargi arenduseks sobiva asukoha väljavalimisega ja KSH aruande vastuvõtmisega, kestab prognooside kohaselt 2022. aasta detsembrini.

Kuidas kaasatakse kogukonda?

Tuulepark on suur ja olulise mõjuga arendusprojekt, mistõttu on igati mõisteta, et selle kohta tekib palju erinevaid arvamusi, küsimusi ja muresid. Meie soov on uurida tuulepargi rajamise võimalikkust projekti esimestest sammudest alates konstruktiivses dialoogis Saarde omavalitsuse ja kohaliku kogukonnaga.

Seetõttu oleme moodustanud töörühma, mis arutab regulaarse sagedusega teemade ja küsimuste üle, mis eriplaneeringu läbiviimise käigus tekivad. Nii jõuame parima võimaliku tulemuseni, millest võidab nii arendaja, vald kui ka kohalik kogukond.

Siiraku tuulepargi eriplaneeringu käekäiguga saab end kõige paremini hoida kursis veebilehel www.siirakutuulepark.ee. Lisaks jagame infot Saarde valla kodulehel ning ajalehes „Saarde sõnumid“.

Huvilised, kes tahavad olla esimeste seas kursis planeerimisprotsessis avaldatava infoga, saavad liituda infokirjaga aadressil: siirakutuulepark@energia.ee.

Lisaks sellele plaanime arendusprojekti tutvustamiseks läbi viia mitmeid kohutumisi kohalike kogukonnadega.

Eesootavad sündmused:

- Paldiski tuulepargi külastus
 - eriplaneeringu avalik väljapanek: 6. juuli-6. september 2021
 - eriplaneeringu avalik arutelu: september 2021
- Täpsem info veebilehel www.siirakutuulepark.ee.

Enamik õnnetusi hüüab tulles

Kooli algastme ehk esimese kolme klassi lõpetamisel tundub laps nii endale kui oma vanematele suure inimesena, kes teab palju ohtudest ja oskab end hoida. Ometi viitab vigastuste ja mürgistuste statistika vastupidisele. Mil moel saavad vanemad aidata lastel õnnetusi vältida?

2019. aastal registreeriti 0-14-aastastel lastel kokku 25 524 trauma-juhtu, mis tähendab, et igapäevaselt pöörduti arstiabi saamiseks ca 70 korral. Eelmainitud juhtumitest moodustasid erinevalt kõrguselt kukkumised 15,4%, õnnetuse tõttu kaotasid elu 26 last.

Sagedamini saavad õnnetuse momendil kannatada ülajäsemed – kuni 14,3% juhtudest, puusa ja alajäsemete vigastused moodustavad 13,1% ning pea- ja kaelavigastused – 12,2% kõigist arstiabi vajavatest õnnetusjuhtumitest. Just viimati nimetatuga kaasnevad sageli peavalud, raskused keskendumisel, mahaäämus õppetöös jms.

Laste osalus liiklusõnnetustes kasvab samuti järsult just kooliea saabudes, nii moodustab 10-12-aastaste vanusegrupp kannatanutest 24% ja 13-15-aastaste vanuserühm 30%.

Millest selline hulljulgus ja sellega kaasuv riskikäitumine?

Noored riskivad sageli selleks, et avaldada muljet eeskätt oma eakaaslastele. Samas tahavad nad proovida oma võimeid ja piire, et hiljem keldida oma nn saavutustega.

10-14-aastased noored tahavad olla ja ongi väga iseseisvad, kuid vajavad siiski lapsevanema tuge. Enamik noori tahab kõike katsetada ja sageli lasevad lapsevanemad noortel proovida ka ohtlikke tegevusi, sest mõistavad lapse iseseis-

vuspüüdu. Vahel on lapsevanemad abitud, kuna nende arvamusega ei arvestata enam nii palju kui varasemas eas ning neil jääb üle vaid aksepteerida lapse omaetteolemise ja tegutsemise soovi. Noorele annab see küll vabadusetunde, kuid teiselt poolt jätab nad ilma vajalikest juhtnööridest ja emotsionaalsest toest.

Siiski saab lapsevanem oma lapse heaks teha üsna palju kui arvestab murdeea eripära. 10 – 14 aasta vanuses loeb eakaaslaste arvamus kõige rohkem. Meeldida tahetakse sõpradele ja seetõttu saavad lapsevanemad oma lapsi aidata just läbi sõprusringkondade ehk kaasates laste sõpru. Kuna noor inimene vajab sõbralikkust toetust kõige rohkem, võiksid ema ja isa pakkuda ennast sõbraks. Sõbralt ootavad noored aga tunnustust ja mitte kohut mõistvat suhtumist.

10 nippi lapsevanematele

- organiseerige arutelusid koos lapse sõpradega, millede eesmärgiks on, et noored mõistaksid oma käitumise ja potentsiaalselt vigastustega lõppeva olukorra seoseid ning oma otsuste ja käitumise tagajärgi;
- õelge siiralt, mida mõtlete lapse käitumisest ja kuidas te end tunnete, ärge ajage seejuures niiõelda moraali juttu;
- rääkige siiralt oma kogemustest ja käituge oma tõekspidamiste järgi;
- hoolitsege turvalise füüsilise keskkonna ja turvavarustuse eest, eriti jalg- või tõukerattaga sõites;
- eakaaslaste õpetamine on kõige parem õppimismeetod, seetõttu suunake noori ise ennetama vigastusi, näiteks koos vigastuste vältimise videot valmistades;
- veetke nooruslikult aega koos lastega ja nende sõpradega;
- näidake eeskujut järgides enda

poolt või veel parem, lapsega koos kehtestatud reegleid turvaliseks käitumiseks – jalgrattamatkal kandke kiivrit, rulluisutades lisaks kiivriks ka põlve- ja küünarnukikaitsmeid;

- andke praktilisi käitumissoovitusi, näiteks vanematele lastele võib soovitada sõita öösel peolt koju taksoga;
- õpetage turvaliselt kasutama tehnikat ja liiklusvahendeid;
- ärge soodustage riskiolukordadesse sattumist.

Trauma ennetuses on kõige tähtsam usaldusliku suhte saavutamine oma lapsega, sest vastasel juhul ei pruugi vanem teada, kus on laps, millal ta abi vajab või millistesse potentsiaalselt ohtlikesse olukordadesse ta sattuda võib.

Pandeemial on olnud rasked füüsilised ja vaimsed tagajärjed – selle all kannatasid mitte ainult täiskasvanud, vaid ka teismelised, kes jäid ilma vahetust suhtlusvõimalusest sõprade ja eakaaslastega. Nad jäid oma mõtetega üksi, sest kodus olid põletavaks probleemiks kujunenud vanemate töökaotus või tööotsingud, vähenenud sissetulekud ja pingest tekkinud tülid. Raske on olla teismeline sellise murekoorma all ning selle tunnistuseks on ainuüksi Tallinna Lastehaiglas käesoleva aasta nelja kuu jooksul enesetapukatse tõttu pöördunud 57 last ja noort.

Head lapsevanemad, püüdke siis alanud suvekuudel mõelda, mida koos lastega ette võtta või kuidas nende pikka suvepuhkust turvaliselt sisustada. Kuulake ja mõistke neid!

Ene Tomberg

Lastekaitse Liidu president, lastearst

Veel saab esitada taotlusi “Noorte Heaks” projektikonkursile

Projektikonkurss on suunatud **noortekeskustele ja huvikoolidele**. Peamine eesmärk on tõhustada koostööd ja kasvatada noortevaldkonna võimekust vastata noorte vajadustele ja väljakutsetele.

Sellel aastal on fookus noorte vajadustest lähtuvalt Covid-19 kriisi mõjude leevendamine, seades esile noorte vaimse tervise ja üldpädevuste, sh enesejuhtimise ja sotsiaalsed oskused, arendamise. Noorte vajaduste ja soovide väljaselgitamiseks on olulisel kohal noorte kaasamine juba projektiidee väljatöötamise etapis. Samuti on oluline tegevuste järgselt koos noortega saadud kogemuste ja oskuste mõtestamine. Projektikonkursilt saab taotleda toetust tegevuste läbiviimiseks ja selleks vajalike vahendite soetamiseks.

Taotluste esitamise tähtaeg on 30. juuni kell 17:00. Tegevuste elluviimise periood on alates taotluste rahuldamise otsusest kuni 31. detsember 2021. a.

Taotlusi saab esitada <https://konkursiveeb.edu.ee/>. Konkursiveebi kaudu saab tutvuda täpsemate konkursi tingimuste ja korra ning vajalike lisadega.

Tiina Sinijärv

Haridus- ja Noorteamet

Keskkonnaamet kutsub jäädvustama liigirikkust pärandniitudel

Fotokonkursiga „Elu on lill – pärand niidul“ juhib Keskkonnaamet tähelepanu pärandniitudele ehk liigirikastele rohumaadele, mis saavad säilida üksnes inimeste abil niites või karjatades.

Fotosid niiduliikidest, pärandmaastikest ja inimese ning pärandmaastike vahelistest seostest saab konkursile esitada 2021. aasta sügiseni.

Pärandmaastikud on ühed liigirikkamad, lillerohkemad ja ilusamad maastikud, millel on Eesti kultuuris ja maastikupildis suur tähtsus. Hästi hooldatud pärandniidud on ka olulised pesitsus- ja elupaigad paljudele taimedele ja loomadele, nende seas putukatele ja lindudele.

Fotokonkursi eesmärk on suurendada inimeste teadlikkust pärandniitude liigirikka elustiku kohta, et inimesed märkaksid nende elupaikade eest hoolt kanda.

Pärandniitude ilu oodatakse fotokonkursile jäädvustama kõiki huvilisi, auhindu jagatakse kolmes vanuserühmas. Fotosid niiduliikidest, pärandmaastikest ja

Niidutaimed ja lottsuru.
Foto: Urmo Saar

inimese ning pärandmaastiku vahelistest seostest saab esitada Keskkonnaameti kodulehe kaudu kuni **30. septembrini 2021**. Rohkem teavet fotokonkursi kohta leiab Keskkonnaameti kodulehelt <https://www.keskkonnaamet.ee>

Fotokonkursi korraldavad projekti „Loodusriikas Eesti“ partnerid Keskkonnaamet ja Keskkonnaministeerium. Projekti eesmärk on taastada ja kaitsta Eesti maastikke ja ökosüsteeme ning parandada Eesti metsades ja põllumaadel elavate liikide ja nende elupaikade seisundit.

Päästeamet tuletab meelde

1. juunil algab Eestis ametlikult suplushooaeg. Päästeamet tuletab meelde, et veemõnuseid nautides on oluline järgida ettevaatusabinõusid, et kosutavast karastusest ei saaks traagiline õnnetus.

„Käesolev aasta on veeõnnetuste vaates nukker – esimese viie kuuga on uppunud 17 inimest, seda juba enne suplushooaja algust. Neist seitse on uppunud kalastamise käigus,» rääkis Päästeameti ennetustöö osakonna ekspert Mikko Virkala. Tänavusi uppumissurmasid on põhjustanud komistamised ja libastumised, õnnetused veesõidukitega, aga ka hooletus ja alkoholi liigne tarbimine. 17 uppunust kaheksal on tuvas-tatud joove või joobekahtlus.

Suplema tasub minna tuttavasse kohta. Võõra ujumisaiga puhul tasub end aegsasti kurssi viia veesilma eripäradega. Kindlasti tasub ujuma minna koos sõbra või lähedasega, et teineteist jälgida ja vajadusel abi kutsuda. „Eri-lise hoolega tuleb rannas jälgida lapsi, sest nende ohutunetus kipub olema nõrgem kui täiskasvanutel. Seetõttu tuleb lastele juba aegsasti selgitada ka veega kaasnevaid ohte,» pani Virkala kõigile lapsevanematele südamele. Ujuma minnes ei tohi ülehinnata oma ujumisoskusi. Kõige kindlam on ujuda kalda lähedal nii, et jalad põhja ulatuksid.

Ujuma minnes tuleb meeles pidada lihtsaid ettevaatusabinõusid:

Päästeamet

Sel aastal on Eestis uppunud juba 17 inimest

Et uppunuid vähendada on Päästeamet soetanud pilootprojekti raames Päästepoid.

Üsna laialdast kasutust on need seni leidnud Kreekas. • Tegu on päästevahustusega, mis on spetsiaalselt välja töötatud merelainetes ja magevees vastu pidama, sellel on libisemiskindlad käepidemed, mis hõlbustavad suplejatel sellest kinni hoidmist ühe või mõlema käe abil ja puhata. See tagab piisava ujuvuse, et abistada suplejaid hädaolukorra korral. • Päästepoi on kasutatav nii olukordades, mis on seotud tervisekahjustustega (kuumarabandus, krampid, väsimus, pearinglus, halb enesetunne või patoloogilised põhjused),

kui ka loodusnähtuste korral, mis raskendavad ujumist (lained, hoovused, tuul, tormine meri vms).

• Päästepoi pakub suplejatele puhkamisvõimalust ja turvatunnet väsimuse korral. See on suplejatele kohaks, kus väsimuse, kurnatuse või halva enesetunde korral toetuda, andes neile võimaluse puhkuseks, kuni nad end paremini tunnevad. Samal ajal annab see vetelpääste valveta randadel vetelpäästjatele aega kannatanuni jõudmiseks.

Päästeamet

Veelikse ja Surju külas paraneb vee- ja kanalisatsiooniteenus

Juunikuus lõppesid Veelikse külas vee- ja kanalisatsioonitorustike rekonstrueerimistööd. Projekti teostati SA Kesk-konnainvesteeringute Keskus (KIK) kaasfinantseerimisel ning omaosaluse tagas Saarde vald, laiendades selleks OÜ Saarde Kommunaal osakapitali.

Projektiga rekonstrueeriti suurem osa küla vee- ja kanalisatsioonitorustikest, sh. asendati 865 meetrit veetorustikku ning 290 meetrit isevoolset kanalisatsioonitorustikku. Projektiga tamponeeriti kasutusest välja jäänud söökla puurkaev (katastri nr 7659). Töid teostas Wesico Project OÜ.

Veelikse küla elanikelt on projekti lõppedes laekunud seni positiivne tagasiside. Kohaliku elaniku Villu Vilinurme sõnul on joogivee maitse ja kvaliteet paranenud. Sama on ta kuulnud kinnitavat ka kortermaja naabreid, kelle hinnangul on samuti joogivee kvaliteet paranenud, kuna vees pole enam nii rohkelt rauda.

Osäühingu Saarde Kommunaal juhataja Morten Aasarohu kinnitusele on vee kvaliteedi paranemine ootuspärane, kuna asendatud said juba ammu amortiseerunud veetorustikud, kuhu oli aastakümnete jooksul sadestunud palju üleliigset rauda.

Saarde Kommunaal tänab Veelikse küla elanikke, kes

suhtusid ehitustöödega kaasnevatesse ebameeldivustesse mõistvalt. Lisaks avaldame tänu Saarde Vallavolikogule projektile omafinantseerimise tagamise eest ning Saarde Vallavalitsusele, kes aktiivselt panustas projekti teostamisse ja järelevalvesse.

Lisaks investeeris Saarde Kommunaal OÜ ainult omavahendeid Surju amortiseerunud reoveepumpla väljavahe-tamisse. Pumplasse paigutati kaasaegne elektri-automaatika, mis võimaldab kaugjuhtimis-režiimis reguleerida sagedusmuundurite tööd ning lülitada võrgupumpasid sisse ja välja. Samuti paigaldati reoveepumplasse pumpadega seotud häiresüsteem, mis on seotud läbi automaatteavituste SCADA kaudu operaatorite mobiiltelefonidega.

Surju reoveepumpla rekonstrueerimine läks maksma kokku orienteeruvalt 35 000 eurot ning tööde teostajaks oli Olio Projekti OÜ.

Morten Aasaroh
Saarde Kommunaal OÜ juhataja
tel +372 5348 9179;
e-post: kommunaal@saarde.ee

Uus töötaja Saarde Kommunaalis

Saarde Kommunaalis töötab alates 31. maist uus **töötaja**, tootmisjuht **Urmus Suurpuu**.

Enda tutvustamiseks ütleb Urmus nii:

Olen kogu teadliku elu olnud iseõppija ja praktiseerija, mistõttu oman praktilist kogemust mitmes valdkonnas. Oma töömehe elu alustasin masinate elektrikuna, seejärel jõudsin kultuurivaldkonda, kus olen töötanud nii kultuuriorganisatorina kui ka kultuuriasutuse juhina.

Suurim teadvus ettevõtlusest kui kinnisvaravaldkonnast laiemalt, nii selle hooldusest kui arendamisest, tulid pea 17-aastase töökogemusega kinnisvararäetevõttes Vestman Grupp.

Uus muutus ja enesearendus tuli aastal 2011, kui kodukandis vabanes piirkonna vee-ettevõtja juhataja ametikoht.

Aktsiaseltsis Iivakivi tegutsesin juhatajana kuni 2018. aasta lõpuni. Pärast ametiaja lõppemist jätkasin kinnisvara konsultatsioonide andmist ning juhtisin teede taristuprojekte partnerettevõttes ning osutasin juhtimisteenust üldehitusvaldkonnas.

Hetkel töötan kuni 2021. aasta augustini ka Karksi Valahoolduse juhatajana.

Olen olnud tegev MTÜ sektoris ja oman nii projektikirjutamise kui juhtimise kogemust. Olen 2006. aastal asutatud MTÜ Mulgimaa Arenduskoda asutajaliige ning kuulunud organisatsiooni juhatusse.

EVEL (Eesti Vee-Ettevõtete Liit) juhatusse liige alates 28.03.2017–01.09.2018 (AS Iivakivi juhatusse liikme staatus lõppemiseni), lisaks EVEL veehinna regulatsiooni töörühma liige.

Olin Mulgi Valla keskkonnamisjoni ja vallavolikogu liige ning kuulunud mitmetesse valla arengukava ja planeeringute töörühmadesse.

Pean ennast ausaks, lojaalseks, hea suhtlemisoskusega ning suure töövõimega innovaatiliseks, uuendusmeelseks ja ambitsioonikaks töömeheliseks.

Koostööd soovides
Urmus Suurpuu
tel +372 5698 7170,
e-post: urmas.suurpuu@saarde.ee

Mälestati juuniküüditamise ohvreid

14. juunil, juuniküüditamise 80. aastapäeval Saarde tammesalus asuva küüditatute mälestusmärgi juures toimunud mälestustseremoonial kõnelesid Naiskodukaitse Pärnumaa ringkonna Saarde jaoskonna esinaine Sirli Pedassar-Annast, Saarde valla küüditatute

mälestusmärgi idee autor Silvia Paluoja, Saarde koguduse õpetaja Arvet Ollino ning Olev Paukson. Mälestusmärgi jalamile jäid lilled ja küünlad kõigi juuniküüditamise ohvrite mälestuseks.

Fotod: Kalju Sarapu

Kilingi-Nõmme Tervise- ja Hoolduskeskus

Alates 1. juunist on SA Kilingi-Nõmme Tervise- ja Hoolduskeskus saanud külastuspiiranguid mõnevõrra leevendada.

Külastused palume **eelnevalt registreerida** juhataja telefonil 449 2491 või I korruse hoolealustele 447 9684, II korruse hoolealustele 449 2485.

Külastusaeg sõltub hoolealuse protseduuridest, abivajadusest.

Tööpäevadel külastus kuni kella 16.30-ni, väljaarvatud söögiaeg 12.30-14.00. **Laupäeval** 9.30-12.30 Vastavalt hoolealuse seisundile toimub kokkusaamine õues aias.

Raskemas seisundis patsientide puhul toimub külastus selleks ettenähtud ruumis.

Mõlemal juhul on maski kandmine kohustuslik!

Külastades patsienti, kes õue tule-

miseks ei vaja hooldustöötaja abi – kokkusaamine suveperioodil 19.30-ni (st aia tagant kohtumisel).

Viirustunnustega inimestel palume külastus paranemiseni edasi lükata!

Kristi Sutt
Kilingi-Nõmme Tervise- ja Hoolduskeskuse juhataja

Üleskutse suveks: teavita TTJA-d ohtlikust ehitisest

Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet (TTJA) kutsub kogu algava suve jooksul üles märkama ja teavitama ohtlike st ehitistest, mis asuvad kas kodukohas või jäävad suvisel Eestimaal ringi liikudes silma.

TTJA peadirektor Kaur Kajak märkis, et ehitiste ohutuse tagamine vajab suuremat tähelepanu, mistõttu on täna alanud ja kogu suvi kestab teavitus- ja märkamiskampaania väga oluline ettevõtmine. „Me kõik tahame end nii oma kodukohas kui Eestis ringi liikudes turvaliselt tunda. Ehitiste omanikukohustuste korrektne täitmine parandab kõigi inimeste elukvaliteeti ja hoiab ära eluohtlikud olukorrad ja rängad õnnetused. Paraku meil on Eestis suurel hulgal vanu halvas seisukorras ehitisi, mille korrashoiuga ei ole tegeletud, ning nende ohutust tuleb regulaarselt kontrollida. Kutsume kõiki üles märkama ja vajadusel teada andma ohtlikest hoonetest ja muudest rajatistest, nii enese ümber kui suvel ringi liikudes,” tõdes Kajak.

TTJA ehitus- ja raudteosakonna juhataja Kati Tamtik sõnas, et ehitis on ohtlik, kui see võib põhjustada ohtu inimese elule või tervisele, varale või keskkonnale. „Hetkel ei oska hinnata, kui palju on Eestis ohtlikke ehitisi, seega on vas-

tava numbri ja ulatuse väljaselgitamine üks TTJA tänavusuvisest kaardistamise kampaania eesmärke.“

Ehitise ohutuse eest vastutab seadusest tulenevalt selle omanik, mistõttu TTJA soovib kaardistada ohtlikud ehitised, tuvastada nende omanikud ning kohustada omanikke võtma kasutusele meetmed esmase ohu likvideerimiseks. Kui ehitis ei põhjusta otseselt ohtu, siis nende korrashoiu- ja nõuetele vastavuse järelevalve kuulub kohalike omavalituste pädevusse. Teada ei pea andma endale kuuluvatest hoonetest ning samuti, kui omanik on selge, siis teavitada esmalt võimalikult ohust hoone omanikku.

Ehitised, mille kohta TTJA soovib teavitusi saada, on näiteks järgmised:

- Varisemistunnustega hooned, müürid, tugiseinad ehk ehitised, mille puhul tekib kahtlus, et need hakkavad varisema, aga ka hooned, mis on juba osaliselt varisenud ja mille ukseid-aknad on avatud ning ligipääs hoonesse ei ole takistatud;
- Ohukahtlusega rõdupiirded või muud hoonete väljaulatuvad osad, mille puhul tundub, et lähiajal võib toimuda varing;
- Katmata kaevud ja muud sügavad augud, kuhu on oht sisse kukkuda;

- Nõukogudeaegsed laste mänguväljakud, mida ei ole korrapäraselt hooldatud ning millel võivad olla liiga kitsad redelipulkade vahed või teravad servad või mis on lihtsalt katki;
- Muud ohtlikud ehitised, kuhu on kõrvalisel isikul lihtne sattuda ja kus on vigastamise oht (näiteks teravad servad, sh lahtised plekid, katkised klaasid, kõrguses liikumine ilma piireteta, lahtised redelid/trepid vms).

Tamtik lisas, et igal aastal saabub TTJA-le mitukümmend märgukirja lagunevate ehitiste kohta. „Kuna meil on palju nõukogude perioodist jäänud hooned, mis täna seisavad kasutuseta, siis nende seisukord tõenäoliselt ei lähe aastatega paremaks, vaid pigem ikka halvemaks. TTJA eesmärk on tagada, et sellised ehitised ei muutuks inimestele ja ümbritsevale keskkonnale ohtlikuks.“ Palume kõigil, kes märkavad ohtlikku ehitist, teavitada TTJA-d sellest meiliaadressil ohhtlikehitis@ttja.ee või läbi TTJA kodulehe ttja.ee/marka-ohhtlikku-ehitist. Lisa teavituse juurde info ehitise asukohast, ohu kirjeldus ning foto(d) ehitisest.

Aap Andreas Rebas
Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet

Surju Kool

Mõeldes lõppenud kooliaastale

Kõik õpilased koolis on „oma looga”, millest igaüks on väärt üleskirjutamist kui parim romaani, sest selles romaanis ei kirjutata asjadest, mis meile kauged ja eluvõõrad. Selles romaanis kirjutatakse ehedast elust, st sinust ja minust. Lugudest kokku saadud raamatut, lappab rumal kiiresti, aga tark lehitseb järelemõtlikult iga peatüki juures pikemalt peatudes.

2020/2021 õppeaasta lisas meie kooli raamatusse taas ühe peatüki. Taaskord erilise, sest aasta just selliseks kujunes. Igast kogemusest võetakse kaasa aga parim ja seda tegid meie õpilased, õpetajad ja lapsevanemad kui 2020 esimest

Lipu õnnistamine. Foto: Hele-Riin Kutsar

Surju Kooli 60. lend. 1. rida vasakult Miriam Ann Meltsas, Kaisa Põltsam, Lume Tuum, Merili Hindoalla, Hanna-Simona Sirg. 2. rida vasakult Martti Tarsalainen, Kristjan Link, klassijuhtaja Riina Olllo, esimene klassijuhataja Eve Männik, Uku Tominga, Aleksander Grigorjev. Foto: Hele-Riin Kutsar

korda distantsõppele jääme. Sel kevadel olime juba targemad, rahulikumad ja kindlamad. Kindlust lisasid ka viimased koolis veedetud nädalad ja tõdemus, et distantsõppel õpitu on hästi mees. Kindlasti ei sobi keeruline ja väljakutseid esitav distantsõpe kõigile, kuid sunnitud seisus oskavad kõik end kokku võtta ning antud olukorras parima tulemuseni jõuda. Oleme rahul, et õppeaasta lõpetas kiituskirjaga 20 õpilast, hinne neli ja viis tunnistusel lõpetas klassi 27 õpilast ja 1.-3. klass lõpetas positiivsete sõnaliste hinnangutega.

Õppeaasta lõppes kooliperele väga pidulikult. Surju Kooli lipu õnnistas Saarde Katariina koguduse preester Arvet Ollino.

Ja esmakordselt kõlas Surju Kooli laul. Sõnade autor Lume Tuum, viis Tiia Hermann. Keele-õuanne kooli eesti keele ja kirjan- duse õpetajalt Riina Ollolt.

Kooli kõige suuremaks kor- daminekuks saab pidada iga uue eduka lennu teesaatmist. Sel aastal lõpetas kooli 60. lend. Lõpetas väga edukalt! Kõik õpilased jätkavad kooliteed gümnaasiumites.

Traditsiooniliselt antakse lõpuaktusel üle Surju kooli kunagi- se direktori Aleksander Riisi nimelised stipendiumid ja kooli

aumärgid.

Lume Tuum – Aleksander Riisi nimeline stipendium 2021 „Aasta lõpetaja”, läbi aastate väga hea õpp- eedukuse, kooli esindamise eest maakondlikel ja vabariiklikel aine- olümpiaadidel ning väga aktiivse tegevuse eest kooli Oma Riigis.

Kersti Hunt – Aleksander Riisi nimeline stipendium 2021 „Aasta õpetaja“ tähelepanuväärse panuse eest Surju Kooli arendustegevusse.

Inge Jõekallas – Aleksander Riisi nimeline stipendium 2021 „Aasta töötaja”, tähelepanuväärse panuse eest tervisliku toidu propa- geerimisel Surju Koolis.

Kool tunnustas oma aumär- giga

Lume Tuum – väga heade tule- muste eest õppetöös ning kooli eduka esindamise eest maakond- like ja vabariiklikel aineolümpiaa- didel.

Martti Tarsalainen – väga heade tulemuste eest õppetöös, muusikalise tegevuse ning kooli eduka esindamise eest aineolümpiaadidel ja spordivõistlustel.

Surju Koolil on head sõbrad ja toetajad, kes soovivad tunnustada õpilaste edusamme ja õppetegvust koolis. 2020/2021 õppeaasta sti- pendiaadid on:

Parim emakeeletundja on 9.

klassi õpilane Kaisa Põltsam.

Parim reaalinetes on 1. klassi õpilane Remi Rubin.

Kodaniku stipendiumi sti- pendiaadid on 5. klassi õpilane Triinu Ojaste ja 9. klassi õpilane Miriam Ann Meltsas.

Parimad spordis on 9. klassi õpilased Kristjan Link, Martti Tarsalainen ja Uku Tominga.

„Kodukoha ere täht“ on 9. klassi õpilane Martti Tarsalai- nen.

Parim loodusainetes on 7. klassi õpilane Sandra Ristikivi.

Hea koolipere, annan oma soo- vid ja tänusõnad teile edasi väikese printsi sõnadega: „Kõige paremini jääb meelde see, mida oled koge- nud ja tunnetanud läbi iseenda.”

Täna kõiki õpilaste koduseid ja koostööpartnereid meeldiva ja tulemusliku koostöö eest. Loo- dan siiralt, et peale suvepuhkust algav 2021/2022 õppeaasta toob kooliperele rõõmu, häid tulemusi ja kordaminekuid ning taaskord loodame, et vähem erilisi olu- kordi.

Kohtumiseni 1. septembril kell 10.00 uue õppeaasta avaaktusel.

Heidi Kodasma
Surju Kooli direktor

Teavituskampaania „Laps on pereootel” kutsub üles hakkama hoolduspere vanemaks

Eestis on suur puudus inimestest, kes pakuksid hoolt lastele, kes ei saa kasvada oma sünniperes. Seetõttu kasvab ligi 800 last asu- tusepõhisel hooldusel, pere- ja asenduskodus, endise nimega lastekodus. Teavituskampaania „Laps on pereootel” kutsubki üles hakkama hoolduspere vane- maks.

„Tahame julgustada inimesi, et nad kaaluksid võimalust pakkuda lastele oma pere keskel armastust ja hoolt,” selgitas sotsiaalkind- lustusameti asendushoolduse talituse nõunik **Nadežda Leosk**. Tema sõnul on põhjused väga erinevad, miks ei saa lapsed kas- vada sünnivanematega. „Vahel jäävad vanemad ootamatult hai- gek, neil on sõltuvusprobleemid või muud eluraskused.

Sünniperest lahkumine on lapse jaoks raske sündmus. See- tõttu on väga oluline otsida talle toetav ja turvaline kodu. Vahel õnnestub leida lapsele uus elu- paik lähedaste juures, kui alati ei ole see võimalik. Sel juhul on hoolduspere sobivaim asendus- hoolduse vorm, et tagada perest eraldatud lapsele turvaline ja stabiilne kasvukeskkond. Sageli hoolitseb pere lapse eest pikaaja- liselt, kuni täiskasvanuks saami- seni. Vahel kriisilukord laheneb ning sünnivanemad suudavad

taas lapse eest hoolt kanda. Sel juhul naaseb laps sünniperesse.

Hoolduspere sobivuse hin- damise ja ettevalmistuse eest vastutab sotsiaalkindlustusamet. Lapse seaduslik esindaja on kohalik omavalitsus, kes sõlmib hooldusperega lepingu, mille alu- sel pere last kasvatab. Pere põhi- partner on lastekaitsetöötaja, kel- lega koos võetakse vastu lapsega seotud tähtsad otsused. Ta on perega tihedas kontaktis, hindab ühiselt lapse vajadusi ning toetab vajalike teenuste ja toetustega, ka rahaliselt. Lisaks korraldab oma- valitsuse spetsialist suhtlust lapse ja sünnivanemate ning teiste lähedastega. Perelele on toeks ka tugigruppide, mentorluse, tugigruppe jpm.

Juuli algusest kehtev teavi- tuskampaania „Laps on pereootel” tutvustab hooldusperet kui ühte asendushoolduse vormi ja vanemluse võimalust.

Kampaaniat viivad koos Sotsiaalkindlustusametiga ellu loovagentuur Havas Creative, kommunikatsiooniagentuur Havas Communication ning mee- diaagentuur Havas Media.

Tegevust viiakse läbi ESF projekti „Asendushoolduse kva- liteedi tõstmine” raames.

Kiireim tee kvaliteetse õigusabini

• 40 000 klienti • 50 juristi • 16 kontorit üle Eesti • 10+ õigusrobotit • #1 õigusteenuse pakkuja Eestis •

Oma ala spetsialistid

Parimad hinnad

Mugav kasutada

VALI SOBIV HIND:

- 2h riigi toel õigusabi 5 €*
- 60€/h – senior jurist
- 80€/h – ekspert jurist
- 1€ /min – telefoninõustamine

VALI SOBIV TEENUS:

- Kohtumisega nõustamine
- Veebinõustamine e-kirja teel
- Videonõustamine
- Telefoninõustamine

Registreeri nõustamisele www.hugo.legal või 6 880 400

* Riigi toel 2 tundi tasuta õigusabi saavad kõik Eestimaa elanikud, kelle eelmise kvartali keskmine brutosissetulek oli kuni 1200 € kuus (kuni 1700 € kuus lapse õigusi puudutavates perekonnaasjades). Õigusabi saamiseks tuleb sõlmida leping ning tasuda kalendriaasta lõpuni kehtiv omaosalus summas 5 €.

2 tasuta tunni täitumisel on võimalik saada lisaks 3 nõustamistundi soodushinnaga 45 €/h (lapse õigusi puudutavates perekonnaasjades kuni 10 soodushinnaga nõustamistundi).

www.facebook.com/hugolegaleesti | hugo@hugo.legal | www.hugo.legal

Saarde läbi ajaloo prisma

233

1960

2. juunil korraldas linn Sihva karjamaal veiste ja mullikate iga-aastase tervisekontrolli ja süstis kodudes sigu punataudi vastu.

Kilingi-Nõmme Keskkooli staadionil peeti ümbruskonna koolide sanitaarsalkade vahelist võistlust. Kiirem oli Tihemetsa Põllu- ja Metsamajanduse Tehnikumi sanitaarsalk.

5. juunil peeti Kilingi-Nõmme Tarbijate Kooperatiivi punanurgas loengut puuviljaaedade väetamisest-harimisest. Stalini nimelises kolhoosis aga õpiti viljapuude hooldamist ja mesilaste pidamist. Lektorid Elsa Kukk ja Aino Uustalu olid Polli baasist.

12. juunil peeti Tihemetsa Põllu- ja Metsamajanduse Tehnikumi staadionil kergejõustiku võistluse raames 10 km käimisvõistlus meestele ja 5 km noortele. Osa võttis ka kiirkäija Bruno Junk. 14. juunil toimusid samas võistlused tõstmises, poksis ja maadluses.

12. juuni laulupäeva Kilingi-Nõmme tuletõrje aias avas TK esimees Leonhard Ormisson. Koore juhatasid Hille Sivi ja Anna Sumberg, kooperatiivi naisansambli Enn Nõmtak. Õhtul esitas linna kultuurimaja näitering lõbusa satiirilise komöödia „Härä Puntila ja tema sulane Matti“. Puntilat mängis August Riivits.

Kilingi-Nõmmes pidasid koosolekut rahvamalevlased. Saarde kn tublimad olid Rahno, J. Miilits, Adamson. Neid juhtis Ivan Beljajev.

19. juunil autasustati Abja rajooni laulupeo aukirja ja kingitusega Allikukivi rahvamaja naiskoori, Kilingi-

Kolmekümnendate aastate alguse laadamelu suveaias

Kolmekümnendate aastatel oli suveaeda – alevirahva meelispaika, kus käidi jalutamas, ehitatud omapärane lava. Laval esines oma alevi priitahtlike pritsimeeste orkester alevirahvale tantsuks. Pildil käib aia korrustus ja uute puude istutamine

Nõmme Keskkooli akrobaate, Tali rahvamaja segakoori, Karl Laidi Talilt (mäginud orkestris 41 aastat), Arno Reidlat (mäginud puhkpilli 36 a) ja Nikolai Paltmanni (mäginud puhkpilliorkestris 48 a).

Juunikuu lõpus peeti Kilingi-

Nõmmes 2 päeva Eesti Raudtee keskkoolide võistlused kergejõustikus, korv- ja võrkpallis. Võistlesid Tallinn, Mõisaküla ja Tapa. Parim oli Mõisaküla.

Olev Paukson
Jätkub

Kilingi-Nõmme klubi

Peale pikka sunnitud pausi on jälle kõigil võimalus külastada erinevaid Kilingi-Nõmme klubi sündmusi. 27. mail toimus Kilingi-Nõmme klubis kontsert Vaiko Eplik & Kristjan Randalu „Kooskõla Lahkelid.“ Sellel kontserdil said kokku kaks väga omanäolist muusikut. Mõlemad on omas žanris Eesti absoluutses tipus. Kui need kaks erinevat žanrit omavahel kokku saavad, sünnib midagi täiesti uut ja ainulaadset. Aitäh publikule, kes nautisid tippasemelist kontserdi ja aitasid selle päeva eriliseks teha.

6. juunil toimus Kilingi-

Nõmme suveaias mitmeid kordi edasi lükatud Komöödiateatri etendus „Pille Pürg. Kutse juubeliks.“ Tänu ilusale ilmale saabus suveaeda sadakond teatrihuvilist. Pille Pürg on meie vaatatajaid üllatanud juba aastaid oma vaimustavate paroodianumbritega. Seekord oli etenduses laval 10 Eesti kuulsat prominenti. Selles etenduses oli vahvaid äratundmishetki, nalja ja naeru. Täname ilusat ilma ja toredat publikut ja ootame Teid Kilingi-Nõmme klubi sündmustele!

Merike Julle
Kilingi-Nõmme Klubi

Kristjan Randalu

Vaiko Eplik

Pille Pürg kehastunud Erik Orguks

Publik nautimas etendust

Kilingi-Nõmme Vabaajakeskus

Keeltesumin Pärnumaal

Sel suvel on 36 Ida-Virumaa noorel, kelle emakeel ei ole eesti keel, võimalus veeta suvel 10 päeva Pärnumaa peres, et arendada oma riigikeele oskust, luua kontakte endavanuste eesti noortega ja tutvuda kultuuripärandiga, mida Pärnumaal pakuda on. Kilingi-Nõmme Vabaajakeskus vahendas programmi infot kohalikele noortele, et leida keeleõppes huvitatud Saarde valla noo-

red ja noori toetavad pered. Integratsiooni SA keeleõppe programmis on valmis osalema kolm Saarde valla peret, kes võrultavad suvekuudel oma kodudes nelja Ida-Virumaa noort. Pereõppele on iseloomulik pidev eesti keele kasutamine igapäevaelulistes olukordades. Programmi kestvus 13. juuni – 8. august 2021.

Heli Juhkamsoo
Vabaajakeskuse juhataja

I vahetuses 13.–22. juuni klassiõed Alina ja Taiisia Kohtla-Järvelt ning neid vastuvõtvad klassiõed Maarit ja Eliis

Kilingi-Nõmme Lastekaitsepäeva kontsert

Lastekaitsepäeval 1. juunil toimus kontsert vabaajakeskuse õuelaval. See oli pidupäev, kus juhtisime kõigi külaliste tähelepanu laste heaolule ja õigustele ning

lastekaitse tähtsusele. Aitäh armsad lapsed, et olete igapäevaselt meie tublid, armsad, nõudlikud, sõbralikud ja toetavad kaaslased!

Kontserdil üles astunud Kilingi-Nõmme Vabaajakeskuse bändiringi noored

LIIVAMÄE LAHINGU 80. AASTAPÄEVA MÄLESTUSÜRITUS

04.07.2021 kell 10:00
Liivamäe lahingu mälestusristi juures

- * mälestuspingi avamine
- * sõnavõttud
- * pärgade asetamine
- * esinevad akordionistid

SPORT

Eesti meistrivõistlused teatejooksudes 2021

29. mail Kääriku staadionil toimunud võistlustel pälvis U18 neidude vanuseklassis 100+200+300+400 teatejooksus SK Altius võistkond ajaga 2.20,50 esimese koha! Võistkonna koosseis: Grethe Karoline Kaljaste, Anete Kirke Kadarik, Mari Silvia Lauri ja Carlyn Pukk ajaga 49,50 kolmanda koha. Aitäh tüdrukutele, kodudele ja treeneritele!

nud U18 neidude 4x100 m teatejooksus võitis SK Altius neidude võistkond koosseisus Grethe Karoline Kaljaste, Anete Kirke Kadarik, Mari Silvia Lauri ja Carlyn Pukk ajaga 49,50 kolmanda koha. Aitäh tüdrukutele, kodudele ja treeneritele!

Grethe Karoline Kaljaste paremalt esimene.
Foto: Marko Mumm/EKJL

ALAS-KUUL AS toetas hüppajate abil Saarde noori jalgpallureid 453.23 euroga

Lastekaitsepäeval Kilingi-Nõmme staadionile kogunenud rahvahulk oli täis indu andma panust meie valla jalgpallielu edendamiseks. Iga hüpatud sentimeetriga toetab ALAS-KUUL AS meie noori jalgpallureid. Varasematel aastatel on teotust suunatud kergejõustiku ja taekwondo harrastajatele. Sellel aastal hüpatud sentimeetrid on tõestuseks, et jalgpalli nimel pingutati ikka täiega. Kokku hüpati 453,23 m, mis ümber

arvestatuna on 453,23 €. Tänu Pärnu JK Poseidon treeneritele ja KiNG vabatahtlikele hüppapäeva korraldamise ja meeldiva õhkkonna loomise eest. Kummardus ka ALAS-KUUL AS-le meie spordielu jätkuva toetamise eest. ALAS-KUUL AS heategevuslik hüppapäev – vol 2. valiti Saarde valla 2020 õnnestunuimaks spordisündmuseks ja ettevõtte sama aasta sporditoetajaks.

Toivo Tallo

Githa osaleb "Kingitusel"

Tõsi see on – Eestimaa VI võimlemispidu „Kingitus” toimub!

4. juulil rullub A. Le Coq Arenal Tallinnas publiku silme ees lahti Eesti suurim võimlemispidu, kus saab näha palju vahvaid massvõimlemiskavu erinevate vanuseastmete esituses.

Ettevalmistusaeg kavade õppimiseks on olnud heitlik, sundides treeninguid tegema õues nii viimas kui päikeses. Kuid kõik peole soovinud meie Githa rühmad on kavad omandanud, kostüümid passitatud ning ettevalmistusproovideks alates 30. juunist Tallinnas valmis.

Meie valda esindavad peol Githa 3.-4. kl võimlejad kavas „Hurraaderii”, 5.-7. kl neid kavas „Tulekera” ja koondrühm Infinitum valikvõimlejate kavas. Kavade õppimist juhendasid treenerid Margit Schmidt ja Eha Smolina.

Peo osalustasude ja kostüümide väljaostuks tuli vahendeid endil leida ning siinkohal suur tänu Saarde Vallavalitsusele toetuse eest! Samuti aitäh võimlejate peredele.

Koostöös ERR-ga tehakse „Kingituse” peost video, mida näeb ka rahvus-televisioonis.

Margit Schmidt

3.-4. kl võimlemisrühm

Infinitumi rühm

5.-7. kl võimlemisrühm

Eesti rekord Dagne Oriehovilt

5. juunil toimus Kajamaal Maastikuviibi liidu klubide karika teine võistlus Field harjutuses kus kokku osales ühe saja laskuri.

Saarde Vibuklubist osales sellel võistlusel Reimo Loorentsi juhendamisel

Kilingi-Nõmme gümnaasiumi õpilane Dagne Oriehov saavutades 459 punktiga esikoha ja ühtlasi püstitas juunior tüdrukute vanuseklassis plokkvibuga uue Eesti rekordi.

Vibuklubi Saarde

Foto: Reimo Loorents

Kilingi-Nõmme

19. Kilingi-Nõmme TRIATLON

25. juuli Kilingi-Nõmme kesklinn

MUDILASTE DUATLON	🏊 250M	🚴 500M	🚶 250M
LASTE DUATLON	🏊 500M	🚴 1000M	🚶 500M
LÜHIKE TRIATLON	🏊 200M	🚴 10,1 KM	🚶 1,8 KM
TRIATLON	🏊 400M	🚴 13,7 KM	🚶 3,6 KM

EELREGISTREERIMINE: WWW.TRIATLON.EE
INFO: WWW.SKSAARDE.EE

Kilingi-Nõmme triatlioni peaauhind on öö kahele RiverBed In peegelmajas, koos kanuamatkaga Halliste jõel ja kosutava Vango talu suupistega. Loosiauhinna võitmiseks tuleb individuaalselt lõpetada üks valitud triatlonidistantsidest. Laste duatlioni lõpetajate vahel on eraldi loosiauhind.

Selveri e-poe teenus laieneb alates juunist kogu Pärnumaale

Alates 1. juunist 2021 laieneb Selveri kojuvedu Pärnu- ja Viljandimaale. See tähendab, et e-Selveri teenust saab kasutada kogu Eestimaal, välja arvatud väikesaartel.

Laienemisega on Selver ainuke Eesti e-pood, mis toob kulleriga kauba koju igasse Mandri-Eesti maakonda kogu selle ulatuses.

Selver AS-i juhatuse liikme Kristi Lombi sõnul on viiruskriisi ajal muutunud inimesed liikuvamaks ning Selver soovib enda klientidele olema olla vaatamata nende asukohale. „Mul on hea meel, et sellest suvest saab tellida meie toidukorvi koju igas Eestimaa nurgas,” ütles Kristi Lomp.

Lisaks kõige laiemale levikule pälvis Selver tänavu kõige kasutajasõbralikuma e-poe tiitli toidu ja joogi kategoorias. Juhatuse liige Kristi Lomp ütles, et tunnustus ei tulnud üllatusena, sest Selver on e-kaubanduse arengusse viimased kuus aastat väga aktiivselt panustanud. „Meie eesmärk on olla internetikaubanduse suunanäitaja ning esimese üle-eestilise e-poena oleme liikunud suure sammu selle täitmise suunas,” sõnas Kristi Lomp.

E-Selverist päeva esimeses

pooles tehtud tellimuse saab kätte juba samal päeval kas kulleriga koduuksele - ka kontaktivabalt - või väljastusega kaupluse infoletist.

Harju-, Rapla-, Pärnu-, Tartu-, Lääne-Viru- ja Ida-Virumaale saab tellida e-Selverist igapäevaselt. Lääne-, Järva-, Jõgeva-, Põlva-, Võru-, Valga-, Saare-, Viljandi- ja Muhumaale toob e-Selver toidu kohale kolmel päeval ning Hiiumaale kahel päeval nädalas. Täpsema kojuveo graafikuga saab tutvuda presiteate lõpus.

E-Selveri kliendil on võimalus ka tellimuse teekonda jälgida. Kui kaup on kokku pakitud, bussi tõstetud ning see hakkab kauplusest kliendi

poole liikuma, hakkab ka klient kaardil liikuvat bussi nägema. Kaardi link saabub koos tellimuse kinnituse ja arve-saatelehega. Kaart uueneb iga 20 sekundi järel.

E-Selveri klientidel on võimalus tellimust tehes valida, kas kaup pakitakse kile- või paberkotti. Pakendisoojust tuleb märku anda tellimuse ostukorvi vaates, täites täpselt kastike „Soovin, et kilekoti asemel pakendatakse tooted paberkotti“.

Lisaks laiale valikule toidu- ja tööstuskaupadele toob e-Selver koju kätte ka suure kodutehnika nagu külmkapid, pesumasinad, telerid, aga ka mängukonsoolid.

Noored saavad nüüd Swedbanki lahendusega lihtsamini raha koguda

Noored alates 6. eluaastast saavad nüüd Swedbanki kogumislahendusega Rahakogu lihtsamini raha koguda. Rahakogu on nutikas lahendus, mis on loodud igapäevase säästmise lihtsustamiseks ja automatiseerimiseks.

„Eestlased võtavad säästmist järjest tõsisemalt, mida näitab ka Rahakogu lahenduse järjest kasvav kasutajate arv. Swedbanki Rahakogu kasutab täna ligi 105 000 klienti ning üheskoos on Rahakogu loomise algusest eelmisel aastal kuni tänaseni kogutud 58 miljonit eurot. Nüüd on ka noortel võimalus nutikat lahendust kasutades hõlpsalt mõneks suuremaks ostuks või eesmärgiks raha koguda ning samal ajal kasvatada endas rahatarkust ja harjumust säästa,” ütles Swedbanki noorte segmendi juht Sigrid Sikk.

Panga andmeil omab 6.-17. aastaste vanusegrupis deebetkaarti üle 62 000 noore ning samas vanusegru-

Swedbank

pis on Swedbanki mobiiliäpi kasutajaid üle 12 500. Swedbanki arendatud Rahakogu lahendus on lisaks muudele mugavatele digilahendustele nagu nimemaksed, viipemaksed jm, mugav võimalus hõlpsalt ja pea märkamatuks raha koguda ning oma säästmisharjumusi täiustada.

Rahakogu põhifunktsiooni aktiveerimiseks tuleb Swedbanki kliendil logida sisse internetipanka või äppi, valida raha kogumise eesmärk ning konto, kust Rahakogujasse makseid tegema hakatakse. Kui funktsioon on aktiveeritud, kantakse iga kaardimakse puhul ostusumma ja järgmise euronit ümardatud summa vahe Rahakogu kontole. Lisaks on klientidel võimalik sõlmida püsikordalus (nt automaatsed ülekanded iga nädal või iga kuu), et oma kogumise eesmärk kiiremini täita; samuti saavad nad igaal ajal ise Rahakogujasse raha juurde kanda.

Finantsteenust pakub Swedbank AS. Tutvu tingimustega ja vajadusel konsulteeeri asjatundjaga.

Karin Laurima
meediajuht
Swedbank AS

Vanasõidukite Suursõit

19.–23. juuni 2021

Kilingi-Nõmmes 22.06.21 kell 15.20–16.00 kesklinnas

Eesti vanatehnikaharrastajad on ühist asja ajanud ning rahvale oma unikaalset tehnikat demonstreerinud juba 1966. aastast. Üht Eesti vanatehnikaliikumise sünni juures viibinud meest näeb ka sel aastal vanatehnikaklubide ühisel suursõidul Ikarus bussi rooli keeramas. Kuigi Tartu mehel Heino Jaanusel on eluaastate hodometeerile kerinud juba 81 aastat, on ta endisel eeskujuks ja eestvedajaks noorematele vanatehnikasõpradele.

Vanasõidukite Suursõidu korraldustoimkonda alates esimesest korrast 2000. aastal kuuluv Tiit Talts Pärnumaalt selgitab, et iga viie aasta tagant toimuvale sõidule on uuniklased ette valmistatud kuni 200 unikaalset ja näitusekorras vana autot, mootorratast, bussi ja veoautot. Kuigi eelmisel aastal tuli alla vanduda viirusest tingitud piirangutele,

siis ollakse nüüd veel suurema entusiasmiga valmis selleks, et liikuva vanatehnikanäitusena läbida aasta valgeimal ajal 5 päevaga üle 1000 kilomeetri.

Mitmete näitusekohtade koordineerija ning 2019. aastal toimunud vanasõidukite Balti Keti mälestussõidu üks korraldajaid Veiko Praks Tartumaalt loeb kaardilt kokku 22 suuremat näitust, mis pealtvaatajatele täitsa tasuta. Viie päevaga jõutakse Ida-, Kesk- ja Lõuna-Eestis paljudele lausa koduvärvasse ning väiksemaid ja suuremaid kohti läbitakse kümned.

Kuusalu lähedal Kiiu Autobaasis bussimuuseumi pidav Tõnu Piibur korraldustoimkonna esteetikakomisjoni juhina kinnitab, et osalevad vanasõidukid tekitavad hea tuju ning pakuvad äratundmisrõõmu igas vanuses inimestele. „Siit leiab igaüks iseenda, oma isa

või vanaisa noorusaegse auto“, selgitab Piibur, kes ise võtab osa 80. juubelit tähistava Setra bussitehase toodanguga.

Eesti Vanatehnika Klubide Liit oma liikmesklubidega ootab kõiki osa saama endiste aegade tehnikasaavutustest nii osaleja kui pealtvaatajana, kuulama algupärast mootorimüinat ja nuusutama vanaisade sinisevingulisi unistusi kaugetest maa-dest! Jälgides marsruudi-kaarte saab ka sobivaks hetkeks tuua tugitooli või diivani tee äärde ja lehvitada vanatehnikaparaadidele. Hea tuju ning nostalgial möödunud aegade meenutamisest on garanteeritud.

Suursõidu uudiseid vahendab ning ajakava saab uudistada facebookist ning vanatehnikaforumist forum.automoto.ee

Tiit Talts
Eesti Vanatehnika Klubide Liit

19.-23. juunil 2021 toob liikuv vanatehnikanäitus Sinu kodu-värvasse ligi 200 jõuvankrit eelmise sajandi kolmekümnendatest kaheksakümnendateni. Tule vanasõidukeid vaatama näitusekohtades või too tugitool tee äärde.

Täpsema info teekonnast ja ajakavast leiad forum.automoto.ee ning Facebookis ürituste alt.

QR-kood viib Su otse Suursõidu trajektoori veebikaardile.

TEISIPÄEV 22.06

09.30-10.30 NÄITUS Tõrvas, Kevade tn 4.
10.30-11.20 Tõrva - Helme - Kärsna - Pahuvvere - Tuhalaane - Karksi-Nuia.
11.20-11.40 peatus Karksi-Nuias.
11.40-12.30 Karksi-Nuia - Abja-Paluoja - Halliste - Oisu - Vardja - Viiratsi - Viljandi.
12.30-14.00 NÄITUS Viljandis, Ranna pst 3.
14.00-14.10 sõit Viljandis Vabaduse platsile
14.10-15.20 Viljandi - Kilingi-Nõmme.
15.20-16.00 peatus Kilingi-Nõmmes.
16.00-17.00 Kilingi-Nõmme - Pärnu.
17.00-19.00 NÄITUS Pärnus, Supeluse tn 1.

KOLMAPÄEV 23.06

10.00-11.00 Pärnu - Sindi - Tori - Vändra.
11.00-12.00 NÄITUS Vändras.
12.00-12.40 Vändra - Suure-Jaani
12.40-13.20 NÄITUS Suure-Jaanis.
13.20-13.40 Suure-Jaani - Olustvere - Võhma.
13.40-15.00 NÄITUS Võhmas, Kauba 2
15.00-15.30 Võhma - Põltsamaa.
15.30-17.00 NÄITUS Põltsamaa lossihoovis, lõpetamine.

Saarde valla Discgolfsari

4. etapp

R 9. juuli
kell 18.00

1. etapp **N 6. mai** kell 18.00
2. etapp **R 28. mai** kell 18.00
3. etapp **R 11. juuni** kell 18.00
5. etapp **R 30. juuli** kell 18.00
6. etapp **R 13. august** kell 18.00
7. etapp **R 3. september** kell 18.00
8. etapp **R 1. oktoober** kell 18.00

Võistlussari on TASUTA
Võistussarja info www.sksaarde.ee

Registreerimine toimub igale etapile eraldi
www.discgolfmetrix.com

Peakohtunik: Erki Kangur, +372 53936772
Info: erki94@hotmail.com

Võistlusklassid:
1. Mehed (2002 ja varem)
2. Naised (2002 ja varem)
3. Poisid (sünd 2003-2007)
4. Tüdrukud (sünd 2003-2007)
5. Poisid (sünd 2008-hiljem)
6. Tüdrukud (sünd 2008-hiljem)

EUROOPA MEISTRIVÕISTLUSED

KILINGI-NÕMME KLUBIS

JALGPALLI ÜHISVAATAMINE

VEERANDFINAALID:
02.07.2021 KELL 18:30
02.07.2021 KELL 21:30
03.07.2021 KELL 18:30
04.07.2021 KELL 18:30

POOLFINAALID:
06.07.2021 KELL 21:30
07.07.2021 KELL 21:30

FINAAL:
11.07.2021 KELL 21:30

SISSEPÄÄS TASUTA!

VÕTA KAASA OMA SÖÖGID-JOOGID, KOHAPEAL MÜÜKI EI TOIMU!
VÕIMALUSEL VÕTA KAASA OMA KOTT-TOOL VMS, ET TUNDA END MUGAVALT

Hauaplatsi kasutuslepingute andmed vajavad korrastamist!

Saarde Vallavalitsus juhib tähelepanu, et vastavalt Saarde Vallavolikogu 29.02.2012 määrusega nr 2 kinnitatud Saarde valla kalmistute kasutamise eeskirjale tuleb hauaplatside hooldajatel sõlmida platside kasutuslepingud. Platside kasutuslepingute sõlmimiseks palume pöörduda Saarde vallavalitsusse tööpäeval Mari Treiali poole. Täidetud lepingu

taotluse võib saata ka kirjalikult Saarde Vallavalitsusse aadressil Nõmme tn 22 Kilingi-Nõmme 86304 või e-postiga mari.treial@saarde.ee. Lisaks saab taotluse ja lepingu blankette kalmistuvahilt ning valla kodulehelt.

Mari Treial, tel 449 0138, e-post: mari.treial@saarde.ee Marju Loorentson, kalmistuvaht, tel 526 5259

Kuidas elada üle joomahullutav jaanipäev?

Lähenevad jaanipeod ei pea tähendama alati purjujoomist, pärastist pohmelli ning mälupusle kokkupanekut. Kõike seda annab juba ette vältida, kui korraks teema enda ja teiste jaoks läbi mõelda. Tuletame mõned olulisemad neist meelde.

Kui kiiresti tekib purjusoleku-tunne?

Alkohol mõjutab kõiki elundeid, kuid purjujoomine sõltub sellest, kuidas see mõjub kesknärvisüsteemile, sest alkohol on uimasti. Kui kõrgele tõuseb juues vere alkoholisisaldus, sõltub mitmest tegurist:

- Joomise tempo: kiiremini juues tõuseb vere alkoholisisaldus kõrgemale kui vähehaaval juues.
- Tühja kõhuga imendub alkohol kiiremini ja täielikumalt kui täis kõhuga. Kanged joogid imenduvad kiiremini, seetõttu põhjustavad nad ka kõrgema alkoholi kontsentratsiooni veres kui lahjad joogid.
- Oluline on inimese kehakaal – väiksemal inimesel annab sama kogus suurema efekti.
- „Staaž“: regulaarse alkoholitarvitamise tulemusena harjub organism sellega ja tekib alkoholitolerantsus, mis

tähendab, et soovitud efekti saavutamiseks läheb vaja üha suuremaid koguseid.

- Alkohol mõjub naistele ja meestele erinevalt. Kuna naisel on tavaliselt vee osakaal organismis väiksem, siis tõuseb tema vere alkoholisisaldus sama koguse puhul kõrgemale, isegi kui naine ja mees on sama kaaluga.

Millal ma kaineks saan?

Keskmiselt kaob alkohol inimese organismist kiirusega 0,1 promilli tunnis. Protsessi kiirus oleneb soost, kehakaalust, pikkusest ning sellestki, kui palju on enne söödud. Enesetundest sõltumata on vaid üks kontroll: kainust testi alkomeetriga!

Kindlasti ära mine ise ning lase napsutanud kaaslasel tikkuda kahte kohta: autorooli ega vette. Näita oma selgroogu ning hoiu nendel kiusatustel silm peal!

Kui võõrustad ise küla-

lisi, vastutad sa ka nende heaolu eest. Kavanda oma üritus nii, et autoga saabunud külalistele serveerid kindlameelselt alkoholivabaid jooke või lepite kohe alguses kokku, kes jääb puhkama üleeõ või lahkub muu transpordiga.

Et järgmisel päeval ennast paremini tunneksid, on oluline juua alkoholi vahele piisavas koguses vett. Veega koos jood väiksema koguse alkoholi ning lisaks sellele aitab vesi leevendada keha vedelikukaotust. Ka enne magamaminekut joo mitu suurt klaasi vett.

Pohmelli sümptomid hakkavad ilmuma siis, kui alkoholisisaldus veres hakkab langema organismi loomulikule tasemele – nulli lähedale.

Väärt teaduspõhiseid juhiseid oma alkoholitarbimise testimiseks, selle mõju hindamiseks ning probleemidega tegelemiseks leiab Tervise Arengu Instituudi hallatavalt teemalehelt alkoinfo.ee.

Pidutseme ja tähistame pühi (kainema) mõistusega!

Valdo Jahilo

Tervise Arengu Instituut

Surju mängu- ja seiklusringi lapsed külastasid Lilli Looduskeskust

16. juunil külastasime Surju mängu- ja seiklusringi 14 hakkaja lapsega Lilli Looduskeskust Viljandimaal. Päev oli täis põnevaid tegevusi. Tutvusime erinevate talutöödega, muu hulgas õppisime vikatiga niitma, hapukapsast valmistama ja katsetasime linnaidas erinevaid linatöömasinaid. Iga laps sai linataimest ise niiti valmistada. Erilist rõõmu pakkusid lastele talus elavad koduloomad, nagu kitsed, lambad, küülikud, hobused ja mitmesugused kodulinud. Saime tutvust teha kapsarauaga, hakkida heina hakkuriga, koduloomi toita

ja poniga jalutamas käia. Ka söögitegemise kunst on meil nüüd selge. Õppisime, kuidas nõgeseid paneerida ja mulgi korpi valmistada. Olgu siinkohal öeldud, et paneeritud nõgesed maitse- sid üllatavalt hästi ja meist jäid järele ainult tühjad taldrikud. Päeva lõppu lisas põnevust mõnus seiklus matkatõukeratastega kohaliku rändrahn juurde. Õige pea ootavad meid ees aga uued seiklused ja avastamata rajad!

Daily Harjaks

Surju Rahvamaja mängu- ja seiklusringi juhendaja

Kilingi-Nõmme klubis

Pühapäeval, 4. juulil kell 16.00

Pilet 3 €, perekardiga 7 €. Filmi pikkus 1h 54min.

Viljandi turul Ruudiaru Talu lihaletis

• pool sea rümpa 2.45 €/kg (nuumik)

• seahakkliha 2.50 €/kg

• sea praetükk alates 2.95 €/kg (nuumik)

Tellimine tel 5567 0408

Tänavakivide paigaldus, aedade ehitus ja muruplatside rajamine Pärnumaal. Kogemust 20 aastat.

OÜ KIVIVENNAD ☎ 551 9855

Müüa puitbrikett. briketipoisid.ee

Kuivad ahjupuud.

Kaminapuud 40 l võrkkotis.

Telefon 5120 411 Peeter

Kilingi-Nõmme teostab korstnapühkimise töid firma „KORSTNAHUNT“. Korstnapühkija tuleb, kui helistate telefonile 515 5912 või teete tellimuse eposti aadressile korstnahunt@gmail.com

Töö kiire ja korralik!

Metsakeskus.ee
Ostame kasvavat metsa, põllumaad ja metsakinnistuid hinnaga kuni 10 000 eurot/ha. Kinnistud võivad olla tehtud raietega või asetseda piiranguvööndis. Tel: 56 111 900

Müüa kuivad ja toored küttepuid 25 cm – 75 cm, 30 cm võrkkotis. Kuivad klotsid 40 l kotis! **TEL. 513 2013** Sass Veelikselt.

Kilingi Villa Pansionaat pakub tööd **KOKALE**.

Tööle asumise aeg esimesel võimalusel.

Töö vahetustega (pikk ja lühike nädal)

Info tel. 505 0897 või kulli@kilingivilla.ee

OÜ ESTEST PR ostab METSA- JA PÖLLUMAAD

Tel 504 5215, 514 5215

info@est-land.ee

LIPU-MASTID

KUNI JUUNI LÖPUNI

10%

SOODSAMALT

Igaühel on õigus heisata Eesti lipp 365 päeva aastas!

Täpsem info ja personaalne pakkumine: mastid@hobesolg.ee

Tel 5565 5001 5565 5002

www.hobesolg.ee

23. JUUNI 2021
KELL 20.00
SURJU PARCIS

JAANITULI

TANTSUKS MÄNGIB

EPITSENTER

Alustame õhtut kontserdiga

VÕTA KAASA OMA PIKNIKUKORV

PIDU LÕPPEB SÜDAÖÖL

KILINGI-NÕMME

JAANITULI

23. JUUNI KELL 18:30

KILINGI-NÕMME SUVEAIAS

Õhtut juhib Mikk Merekivi

JAANIMÄNGUD NII SUURTELE KUI VÄIKESTELE

Avatud kohvik

SÜNDMUS ON TASUTA

Pidu lõpeb südaööl

TANTSUKS MÄNGIB
ANSAMBL INERTS

Lisainfo: ☎ 55695715

www.knklubi.ee

Kilingi-Nõmme klubi

28. august
kell 12 - 17

SAARDE VALLA KODUKOHVIKUTE JA GARAAŽIMÜÜGI PÄEV

REGISTREERIGE OMA KODUKOHVIK VÕI MÜÜGIKOHT **HILJEMALT 23. JUULIKS** E-MAILI AADRESSIL KLUBI@SAARDE.EE VÕI TELEFONIL 55695715

REGISTREERIMISEL LISADA JÄRGNEV INFO:

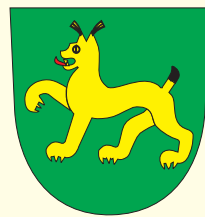
- KOHVIKU/MÜÜGIKOHA NIMI
- LÜHITUTVUSTUS
- ASUKOHT
- KONTAKT

LISAINFO TELEFON 55695715

SAARDE VALLA PIIRKONNAPÄEVAD

TALI PIIRKONNAPÄEV 3. juuli 2021

TALI SELTSIMAJAS JA SELTSIMAJA JUURES

12.00 piirkonnapäeva avamine

13.00 avatakse töötod ja kohvikud.

- Eha töötod lastele, *osalustasu 5€*
- Dea töötuba „loominguline puit“, *osalustasu 7€*
- Kaja töötuba jöhvikatega, *osalustasu 5€*

13.00–18.00

- Avatud muuseum. Ajatusi Tali ajaloost räägivad Peep Kaljuste ja Eha Kuusk
- Punutud korvide müük
- Vanavara ost-müük
- Koplitoa aed ja Päidre puukool
- Lastele suhkruvatimasin ja batuut

13.00–16.00

- Laste täika

13.00–18.00 Saarde Vabatahtlikud Pritsumehed

- Ohutusalasel, märjad ja põnevad tegevused kõigile
- Avatud Pritsu Kohvik

18.00 rahvatantsurühm „Tuurit-Tuurit“
Järgneb simman ansambliga „Vanad sõbrad“
Tasuta!

► Terve päeva avatud
Seltsimaja juures välikohvik!

LAIKSAARE METS KONNA PARKLAS

13.00–15.00

- Avatud kodukohvik
- Toimub keraamika müük
- Võimalus külastada Laiksaare matkarada

RIIDA KOHVIK MÄNNI TEE 1, TALI

13.00–18.00

- Pakutakse süüa, juua ja meelelahutust

VIISIREIU KÜLAS, UUE VAHTRA SUURFARMIS

13.20–15.30

- Võimalus vaadata, kuidas toimub lehmade karusell-lüps

VEELIKSEL, PÄRNAÕUE TALUS

13.00–18.00

- Muuseumi külastus, *osalustasu 1€*
- Avatud kodukohvik
- Toimub käsitöö müük
- Võimalus piknikuks Pundermäel ja jalutuskäiguks Veelikse paisjärve kaldal

REINU KÜLAS, MÄEOTSA TALUS

13.00–18.00

- Avatud kodukohvik
- Võimalus külastada linnufarmi ja toita lihavesiseid

► Korraldajal on õigus teha
programmis muudatusi!

TIHEMETS PIIRKONNAPÄEV 17. juuli 2021

TIHEMETS HUVI- JA SPORDIKESKUSE JUURES

11.00–20.00

- Esinevad Tihemetsa Huvi- ja Spordikeskuse pillilapsed
- Avatud kodukohvik „Rene talu“
- Avatud kodukohvik „Segasumma suvila“
- Avatud Tihemetsa Päevakübara prouade kohvik
- Joogabussi sündmused (tasuta)
- Villahaldja töötuba (tasuta)
- Kirbukas

11.00–15.00 Tutvumispäev maja uue juuksuriga (soodushinnad)

13.00–15.00 Tuleb lastele külla ja nendega mängima LOTTE

15.00 Jalutuskäik asjatundliku saatjaga romantilises Voltveti mõisapargis ja dendropargis, ERNA GROSS (tasuta)

18.00 Jalutuskäik asjatundliku saatjaga romantilises Voltveti mõisapargis ja dendropargis, ERNA GROSS (tasuta)

17.00–20.00 Õhtukohvik mõnusa muusikaga

► Võimalus vabas õhus aega veeta ja pidada piknikku – grillimiskoht olemas!

TIHEMETS, VALGA MNT 19

10.00–15.00

Silvi muuseum-kohvik

ALLIKUKIVI VEINIMÕISAS

12.00–19.00

Külastajatele avatud Allikukivi Veinimõisa mõisa pood, terrassikohvik ja mõisapark

17.00

- Allikukivi veinimõisa tutvustav ekskursioon, koos mõisaperemehega
- Ekskursioon koos veini degusteerimisega 15€
- Ekskursioon degusteerimiseta 10€

► Korraldajal on õigus teha
programmis muudatusi!

SURJU 24. juuli 2021 PIIRKONNAPÄEV

RISTIKÜLA

14.00–17.00

- Ajalooline ülevaade külast (fotode näitamine ekraanil koos selgitava tekstiga)
 - Matkarada (kulgeb metsas ja vanal raudteetammil, pikkusega 2,7 km)
 - Peale matka pakutakse kehakinnitust – tee, kohv, pirukas, supp (mida siis kohapeal võimalik osta enne ja peale matka)
- Suundume matkarajale kella 14.30 paiku koos giidiga.

LÄHKMA

11.00–14.00

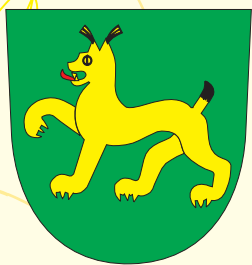
- Maja avatud tutvumiseks (räägime maja ajaloost, majatuur ajaloolisest metskonnast tegusaks külakeskuseks läbi 120 aasta; näitame vanu fotosid jms)
- Avatud kohvik – teed pakume looduslikest vahenditest tasuta, kooki võimalik osta
- Juhendame ja jagame kaarte lähedalasuva Sarve raba külastamiseks. Giidiga matka ei toimu, aga juhendid ja vaatamist väärivad kohad märgime kaardile

SURJU LASTE MÄNGUVÄLJAK

13.00–16.00

- Lastega mängib Lumekuninganna Elsa
 - Lastele mängud, näomaalingud, batuut
 - Küpsetame pannkooke ja sööme suppi
- Sündmus tasuta*

► Korraldajal on õigus teha
programmis muudatusi!

KILINGI-NÕMME LINNAPÄEVAD

9. – 11. JUULI 2021

REEDE 9. JUULI 2021

KESKLINNAS

20:00 Linnapäevade avamine
Rongkäik kesklinnast klubi taha

KILINGI-NÕMME KLUBI TAGA

20:40 Õhtulaulude kontsert Lähkma
pillimeestega
Tasuta
Kaasa piknikutekk!
Avatud kohvik!

~22:40 Retrokino
Tasuta

SPORT LINNAPÄEVADEL:

9. JUULIL:

18:00 Saarde kinnine discgolfi sari – 4. etapp
Discgolfi rajal

10. JUULIL:

10:00 Saarde Rannakuningas ja -kuninganna
Kilingi-Nõmme liivaväljakul

12:00 3x3 tänavakorvpall
Kilingi-Nõmme skatepargis

17:00 Kilingi-Nõmme linnapäevade jalgpall
Tihemetsa vs. Kilingi-Nõmme
Tihemetsa staadionil

LAUPÄEV 10. JUULI 2021

SAARDE PAISJÄRVEL:

05:00 Kalapüügivõistlus
Lisainfo: Martin Lensment,
telefon 5837 1490

SUVEAIAS:

09:00 Paarisjooga. Tule üksi või koos paarilisega.
Tasuta. Juhendaja: Raili Lilleleht

09–13 Saarde valla kohalike kauplajate LAAT

10–12 Koduleiva ja karaski VI konkurss

10–15 Avatud töötod:

„Loominguline puit“

Juhendaja: Dea Jürimäe, osalustasu 7€

„Maagilised pärjad“

Juhendajad: Mari Karon ja Heili Tohv
Osalustasu 1€, kui võtad ise põllulilled
kaasa, siis tasuta

Villa töötuba

Juhendajad: Liisa Rennel, Kadri
Manilets, osalustasu 3€

Ohutusalaad mängud ja tegevused
Saarde Naiskodukaitse jaoskond, tasuta

11:00 Loeng: „Vaimse tervise ABC“ *tasuta*

12:30 Koduleiva ja karaski konkurssi võitjate
väljakuulutamine

13:00 Loeng: „Kuidas stressiga toime tulla“ *tasuta*

18:30 Linnapäevade kontsert: Curly Strings ja
Kurjad Plaanid, DJ Raunce

Piletid eelmüügis 4. juulini: tavapilet 12€;
sooduspilet 7€

Peale 4. juulit ja kohapeal: tavapilet 18€;
sooduspilet 12€

Alla 12-aastased (k.a) sissepääs koos pileti
ostnud täisealise saatjaga tasuta!

Piletid müügil fienta.com veebilehel
ja Kilingi-Nõmme klubis

PÜHAPÄEV 11. JUULI 2021

11:00 Kodulooline jalutuskäik koos
kohalike koduloolastega
*Algusega kesklinna purskkaevu
juurest*

12:00 Kilingi-Nõmme imeline
oriienteerumisvõistlus
*Algusega Kilingi-Nõmme klubi
juurest*

16:00 Trio Kanter/Rei/Maar kontsert
Saarde Katariina kirikus
Tasuta

KILINGI- NÕMME KLUBIS

Avatud näitus „Lapivaip 100“

Sada eesti naist võtsid nõuks
õmmelda EV100 puhul igaüks ühe
1x1 m lapivaiba, nii et neist saab
kokku 100 meetrit ilu kehastust
tekstiilis.

Näitus avatud:

9. juulil kell 20 – 23

10. juulil kell 10 – 17

11. juulil kell 11 – 16

■ Korraldajal on õigus teha programmis muudatusi!

SUVEAIA LASTEALAL

10. JUULIL:

10:00

10:00–12:00

10:00–12:30

10–14

12:30

14:00

Lasteala avamine

Laste oma laat

Tegevused lastele (*tasuta*)

Hennamaalingud (*tasuline*)

Lasteteatri Rõõmulill etendus

„Mina küll ei viitsi“ (*tasuta*)

Joonistusvõistlus

■ Tegemist ei ole lastehoiaga!

LISAINFO:

☎ 5569 5715

🌐 knklubi.ee

📌 Kilingi-Nõmme linnapäevad

Kilingi-Nõmme imeline orienteerumisvõistlus

Kilingi-Nõmme linnapäevadel 11. juulil. Kogunemine klubi juures kell 11:20.

1. Võistlusel saavad osaleda 2-liikmelised võistkonnad.
2. Võistlejad peavad olema vähemalt 16-aastased.
3. Keelatud on kasutada telefone ja muid nutiseadmeid.
4. Liikuda võib ainult jalgsi. Keelatud on liikuda auto, jalgratta või muu sõiduvahendiga.
5. Võistlus toimub aja peale.
6. Ülesanded eeldavad loomingulisust, koostöövalmidust, teravat taipu, sitkust, täpsust jpm.
7. Lisaks mängulustele ja toredalt veedetud päevale on kiirematele ja parimatele välja pandud preemiad.

SELGITUSED:

Mängu alguses saab iga võistkond endale kaardi.

Sinised kaardid ehk **KINDEL SIHTKOHT**:

Kaardil on kirjas sihtkoht, kuhu peate minema ja mis ülesanne tuleb sooritada.

Kollased kaardid ehk **VALIK**:

Kaardil on kirjas kaks sihtkohta ja kaks ülesannet. Võistkond peab valima kumma ülesande nad soovivad sooritada ehk millisesse sihtpunkti nad lähevad.

Punased kaardid ehk **TEE-BLOKEERIJAD**:

Kaardil on toodud väga üldine vihje ülesande kohta. Vihjet lugedes peate otsustama kumb võistkonna liikmetest ülesande sooritab. Ülesande sooritab ainult üks võistkonna liikmetest ning peale otsuse tegemist liiget muuta ei saa.

Kõikide kaartide puhul kehtib järgmine:

1. Igas sihtpunktis tuleb sooritada etteantud ülesanne.
2. Kui saate ülesandega hakkama, saate järgmise kaardi, järgmiste juhiste tegemiseks.
3. Kui te ülesannet ei sooritanud siis:
 - Juhul kui olete ainuke võistkond antud punktis, siis on võimalus proovida ülesannet kohe uuesti sooritada.
 - Juhul kui antud punkti on jõudnud veel võistkondi, siis lähete järjekorras kõige lõpu ja saate uuesti sooritada ülesande siis, kui teised võistkonnad teie ees on oma katse ülesande sooritamisel ära teinud.
4. Kõiki ülesandeid võib sooritada nii mitu korda kui soovite, kuid kohustuslik on ülesannet ebaõnnestumise korral proovida vähemalt **kolm korda**.
5. Kui te peale kolme korda ülesannet ei sooritanud ja rohkem proovida ei soovi, siis saate valida **ajalise trahvi**. Ajalised trahvid on korraldusmeeskonnal eelnevalt kokku lepitud vastavalt sihtpunktidele ja ülesannetele. Ajaline trahv, mis lisatakse teie lõpu ajale, võib olla 5-minutist kuni

Kilingi-Nõmme linnapäevade
ORIENTEERUMISVÕISTLUS
11. juuli 2021

11:20 - KOGUNEMINE KLUBI JUURES
11:30 - REEGLITE TUTVUSTUS JA MUU INFO MÄNGUKS
12:00 - START

TEE-BLOKEERIJAJA

VALIK

KINDEL SIHTPUNKT

NB! Võistlusele vajalik eelregistreerimine.
Eelregistreerimine toimub kuni 7. juulini e-maili aadressil klubi@saarde.ee või telefonil 55695715.

Lisainfo: ☎ 55695715 🌐 www.knklubi.ee 📍 Kilingi-Nõmme linnapäevad

30-minutini. Ajalist trahvi valides ei öelda võistkonna liikmetele trahvi pikkust.

6. Kollaste kaartide ehk **VALIKU** kaardi puhul ülesande mitte sooritamine:

- Võite proovida ülesannet uuesti sooritada.
- Võite minna kohe teise kollasel kaardil märgitud punkti ja proovida sooritada ülesannet selles punktis.
- Kui olete samas punktis ülesannet mitmeid kordi proovinud, kui ülesande sooritamise siiski **ei õnnestu**, ei saa te valida ajalist trahvi, vaid võistkonnal on **kohustus** minna teise kollasel kaardil näidatud sihtpunkti ning proovida sooritada sealne ülesanne. Teise punkti ülesande kolme korra ebaõnnestumise korral **on teil õigus** võtta ajaline trahv ja liikuda edasi järgmise ülesande juurde.

NB! Võistlusele vajalik eelregistreerimine. Eelregistreerimine toimub kuni 7. juulini e-maili aadressil klubi@saarde.ee või telefonil 5569 5715.

Küsimuste korral julgelt klubiga ühendust võtta telefonil 5569 5715 või klubi@saarde.ee

KILINGI-NÕMME LINNAPÄEVAD

TRIO REI/MAAR/KANTER KONTSEERT

11/07/2021
SAARDE KATARIINA KIRIKUS
KELL 16:00
TASUTA

Trio Kanter/Maar/Rei kontsert toob kuulajateni nii kolme muusiku enda kirjutatud kompositsioonid kui ka tuntumad laulud, mis on seatud kolmele vokaalile, klaverile, saksofonile ja kellamängule. Erinevate loojanatuuri kokkukõla saab olema harmooniliselt sulanduv, kandes endas noorte naismuusikute tasakaalustatud energiat.

KÜTTEPUUDE MÜÜK

Kuiv ja toores lehtpuu pikkusega 25-75 cm.
Kuivade puude tellimine sügiseks.
Järeelmaksuvõimalus.
Info tel. 5669 6987 Janek

100-le esimesele liitumistasu 0 €

**VALGUS-
KAABEL
ON KOHAL**

**Püsinett 100
25 € kuus**

- Kiirus 100 Mbit/s
- Seadmed hinnas
- Tasuta paigaldus

Valguskaabli toob sinuni Enefit. Liitumistasu läbi Tele2 soodushinnaga 199 €

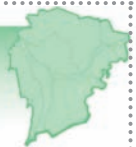
tele2.ee

TELE2

**Maakonna kiireim netiühendus
kuueks kuuks tasuta!**

Kuhu minna meie vallas

Teisipäeval, 22. juunil kell 15.20 – 16.00
Vanasõidukite Suursõit 2021 osalejad
Kilingi-Nõmme kesklinnas.

Kell 19.00 Jaanituli Tali Seltsimaja pargis.

Kolmapäeval, 23. juunil kell 16.00 Võidupüha
tähistamine Kilingi-Nõmme Vabadussõja
Ausamba juures.

Kell 16.30 Eakate kella viie tee Kilingi-Nõmme
suveaias.

Kell 18.30 Jaanituli Kilingi-Nõmme suveaias.

Kell 20.00 Jaanituli Surju pargis.

Neljapäeval, 24. juunil kell 11.00
Surnuaiapüha Saarde kalmistul.

Laupäeval, 26. juunil kell 11.30 VIII
Perepäev Kõveri Puhkekeskuses.

Laupäeval, 3. juulil kell 12.00 VIII
Tali kodukandipäev Tali Seltsimajas ja
Seltsimaja juures.

Pühapäeval, 4. juulil kell 10.00 Liivamäe
lahingu 80. aastapäeva mälestusüritus.

Kell 16.00 animafilm „Raya ja viimane lohe“
Kilingi-Nõmme klubis. Pilet 3 €, õpilane,
perekaardiga 7 €.

Reedel, 9. juulil kell 18.00 Saarde kinnine
discgolfi sarja 4. etapp Kilingi- Nõmme
discgolfi rajal.

Reedest, 9. juulist – pühapäevani, 11. juulini
Kilingi-Nõmme linnapäevad.

Pühapäeval, 11. juulil kell 9.30 MX 1. Liiga
etapp Lauri Krossirajal.

Laupäeval, 17. juulil kell 11.00 Tihemetsa
piirkonnapäev.

Laupäeval, 24. juulil kell 11.00
Surju piirkonnapäev.

Kell 15.00 Eesti MV klassikalises lamades
surumises Kilingi-Nõmme staadionil.

Pühapäeval, 25. juulil kell 10.30 IXX
Kilingi-Nõmme triatlon.

Õnitleme!

Juuni

JAAN KRAAV	98
AINO MÄGI	96
VILMA RICHTER	90
AUNA MILLER	89
MAIMU MÄE	89
ERDINAND KESKOJA	89
HELJU REA	88
EVI ELLUS	88
JUTA PAJUNURM	87
ENDEL SAAR	86
SALME KORE	86
ELMAR MURU	85
URVE NUUT	84
IIVI MURU	83
ENDEL STAMM	83
EHA LILLELEHT	83
KARL TÖKKE	83
ILMA SALUSTE	82
TIJU MÄNDMETS	81
MILVI KARLEP	81
MARJE KASELAID	80
MAIRE SAAR	80
AIME TEDER	80
ANNE TÖNISSON	75
URVE LISMENT	75
TIJU LAANOJA	70
SIRJE VARIK	70
ELLE HUNT	70
ELLE KUKEPUU	70

Vallaelanikud, kes ei soovi oma sünnipäeva avaldamist ajalehes, peaksid sellest teatama e-posti aadressile mari.treial@saarde.ee, info@saarde.ee või telefonidel 449 0138, 449 0135 hiljemalt eelneva kuu 15. kuupäevaks.

Uued vallakodanikud

Egle Vaisma ja Mairjo Nuudi perre sündis
19. mail tütar **SOFIA NUUT**

Aave ja Reigo Kanarbiku perre sündis
20. mail poeg **HARALD KANARBIK**

Keily Einmanni ja Evert Silla perre sündis
14. juunil tütar **ELISABETH SILD**

Kui Sul on eelnev töökogemus ning soov töötada toetavas meeskonnas, siis tule meile tööle. Kui Sa oled empaatiline, aus ja soovid inimesi aidata, siis võta meiega ühendust.

TNP Konsultatsioonid otsib
ÕDE
Häädemeeste Eakate Koju

Kui Sul on avatud süda ja isikliku auto kasutamise võimalus helista: 634 5177, 5560 6268, e-post: tnkonsult.personal@gmail.com

PEET MARDU
21.XI 1936 – 9.VI 2021

IN MEMORIAM

9. juunil lahkus meie seast Peet Mardu, kauaaegne metsandustöötaja ja omavalitsusametnik.

Peet Mardu sündis 21. nov 1936 Tallinnas meremehe perekonnas, käis koolis Tootsis, Tallinnas ja Kiviõlis.

Juba teismelisena tuli olla perele toeks, sest isa suri 1948. a ja 1949. a saadeti ema koos lastega Siberisse. 8 aastat elust möödus Krasnojarski krai Kuraginski rajoonis. Seal jätkas Peet poolelijäänud keskkooliteed ja õppis ka Krasnojarski metsatehnikumis. Pärast kooli asus ta tööle Bogutšani metsatööstuskeskuse kümniku ja metsameistrina.

1957. a tuli pere tagasi Eestisse.

Peet ja Virve abiellusid 1960. a ja asusid elama Kilingi-Nõmme. Pere kasvas, 1962. a sündisid kaksikud pojad Andrus ja Margus, 1971. a Madis.

11. aug 1960 asus Peet tööle Kilingi-Nõmme metsamajandi laiatarbesehhi meistrina. Aasta pärast oli ta juba metsafondi insener – organiseeris täistüvedena metsamaterjalide vedu, ehitas Maranale estakaadi. Töö kõrvalt õppides lõpetas 1969. a EPA metsamajanduse inseneri kutsega. Kohusetundliku ja asjaliku spetsialistina edutati teda 1976. a peainseneriks, 1984. a peametsaülemaks ja 1991. a Kilingi-Nõmme Näidismetsamajandi direktoriks. Kuid metsamajanduses alanud reformid lõpetasid 1994. a Kilingi-Nõmme Näidismetsamajandi töö ja koos sellega ka Peet Mardu 34 a kestnud metsamehkarjääri.

1994. a asus Peet tööle maakorraldajana Kilingi-Nõmme linnavalitsuses ja peale ümbritsevate valdadega liitumist 2005. a jätkas samal ametikohal suures Saarde vallas. Omavalitsuse ametnikuna töötades näitas ta üles eelkõige korrektsust ja kohusetundlikkust, mis aitas vallas erastamise-tagastamise toimingud õigeaegselt läbi viia. Teenistusest vabastati ta 2009. a. Maakorraldaja staazi oli kogunenud üle 15 aasta.

Peet oli aktiivne ka tövälises tegevuses, võttis aktiivselt osa metsamajandi raievõistlustest, spartakiaadidest, rannamängudest, osales Livonia kultuurikülade sõitudel ja oli 2005. a kultuurikülade 250 väliskülalise majutuse korraldaja.

Kui kellelgi oli vaja kaardile teksti kirjutada, siis pöörduti Peedu poole, sest tal oli ilus käekiri ja ta ei õel-nud abist ära.

Peet oli loomult sõbralik, abivalmis, korrektne, karske ja eeskujuliku käitumisega. Õige Eesti meheena ehitas ise perele kodu. Koos arstist abikaasa Virvega kasvatati üles kolm poega, kes kõik kõrgelt koolitatud.

Peet Mardut jäädakse mäletama tagasihoidliku, heasoovliku ja sõbraliku inimesena.

*Eesi Kolla
endine kolleeg*

Mälestame alati heatahtlikku ja sõbralikku endist kolleegi

PEET MARDUT

Südamlik kaastunne lähedastele.

Saarde Vallavalitsus

Mälestame lahkunuid

PRIIT POST
19.12.1961 – 06.05.2021

ERKI SAAR
16.08.1988 – 24.05.2021

HILJA-JOHANNA PÄÄSUKE
25.10.1932 – 16.06.2021

Korstnapühkija Rainer Pirjo

Tase 4
kutsetunnistuse nr 153050

tel 5844 0510
rainer010203@hotmail.ee

www.korstnad-kolded.ee

Toimetused ootab kaastöid ja reklaame e-posti aadressile
signe.laagus@saarde.ee 15. kuupäevaks.